

W Bielsku-Białej

20/2023

m a g a z y n s a m o r z ą d o w y

W NUMERZE:

REMIEDIUM NA SAMOTNOŚĆ

**MIASTO SPLOTÓW
I DOBROSTANU**

– str. 3

**NOWOCZESNY
STADION
W WAPIENICY**

– str. 5

**W LIPNIKU
JUBILEUSZ DOMU
POLSKIEGO
I BUKOSTRADA**

– str. 6

**EKOSYNTETA
RUSZYŁA
Z WYDARZENIAMI**

– str. 7

**SAMODZIELNOŚĆ
OD MALUSZKA**

– str. 10

– To miejsce, gdzie będzie można spotkać przyjaciół – mówił 28 września podczas otwarcia Centrum Seniora w zrewitalizowanym budynku przy ul. Romana Dmowskiego 6 prezydent miasta Jarosław Klimaszewski. Na trzecim piętrze obiektu miasto utworzyło funkcjonalne, nowoczesne, przestronne, ekologiczne, dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami miejsce.

– Stworzyliśmy to miejsce po to, aby jeszcze lepiej dbać o wasz dobrostan. Bardzo się cieszę, że powstało ono tak blisko mojego biura, bo jak już będę miał dość młodych, to przyjdę – jeśli pozwolicie – tu do was po relaks i refleksyjne spojrzenie na życie – żartował prezydent. Mówiąc o przeznaczeniu centrum, Jarosław Klimaszewski wspominał o samotności, która często dotyka osoby starsze. – Jesień życia często wiąże się z samotnością. Tu będzie można spotkać przyjaciół – mówił prezydent.

Już otwarcie centrum pokazało, że bielscy seniorzy mają wielu przyjaciół, którzy bardzo licznie pojawili się na uroczystości. Wśród nich byli miejscowi parlamentarzyści, radni na czele z przewodniczącą Rady Miejskiej Dorotą Piegzik-Izydorzyczką, przedstawiciele organizacji i instytucji działających na rzecz osób starszych, przedstawiciele służb mundurowych, prezesi miejskich spółek, kierownictwo Urzędu Miejskiego. Byli też oczywiście sami seniorzy.

ciąg dalszy na str. 12

WRÓCĄ POCIĄGI DO SKOCZOWA

28 września podpisana została umowa dotycząca projektu rewitalizacji linii kolejowej nr 190. W jej wyniku w roku 2029 na odcinku Bielsko-Biała – Skoczów pojawią się pierwsze pociągi. Wartość tej ogromnej inwestycji szacowana jest na 350 mln zł.

W imieniu strony samorządowej podpis pod umową złożył prezydent Bielska-Białej Jarosław Klimaszewski – lider projektu Aglomeracji Beskidzkiej, jednocześnie deklarując wkład finansowy samorządów w realizację inwestycji w wysokości 52,5 mln zł. Ze strony PKP PLK dokument podpisał Ireneusz Merchel, prezes spółki PKP PLK.

Podpisanie umowy oznacza, że nieczynny odcinek linii kolejowej pomiędzy Bielskiem-Białą a Skoczowem zostanie gruntownie zmodernizowany. W latach 2024-2026 realizowane będą prace projektowe, po nich rozpoczyna się roboty budowlane. Oczeku-

je się, że pierwsze pociągi pojawią się na odcinku Bielsko-Biała – Skoczów w roku 2029.

– To bardzo wielkie wydarzenie dla Bielska-Białej i samorządów, które partycypują w kosztach tej inwestycji. Dla nas to duży wysiłek, ale decydujemy się na niego, bo – patrząc na wydarzenia na świecie – mamy świadomość, że druga taka szansa może się już nie zdarzyć. To wyraz odpowiedzialności społecznej za cały ten kawałek naszej lokalnej ojczyzny – mówił prezydent Bielska-Białej. Jarosław Klimaszewski tłumaczył, że linia 190 jest niezbędna dla dalszego rozwoju naszego regionu, co wiąże się z budową nowoczesnego węzła przesiadkowego, jaki ma powstać w stolicy Podbeskidzia.

– Dziękuję za wsparcie rządowe, bez niego tej inwestycji by nie było. Rozmowy czasami są długie i trudne, przy dobrej woli współpraca zawsze prowadzi do szczęśliwego finału – dodał prezydent.

ciąg dalszy na str. 5

CZAS NA UNIWERSYTET TRZECIEGO WIEKU

Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Uniwersytecie Bielsko-Bialskim (dawniej Akademii Techniczno-Humanistycznej) zaprasza seniorów do zapisywania się na zajęcia UTW na rok akademicki 2023/2024. Zapisy trwają do końca października. W ofercie znajdują się wykłady z różnych dziedzin oraz różne formy zajęć fakultatywnych (zajęcia ruchowe, malarskie, brydżowe, język angielski, kursy komputerowe). Szczegóły na www.utw.ubb.edu.pl oraz w sekretariacie Uniwersytetu Trzeciego Wieku w kampusie uczelni przy ul. Willowej 2, budynek B, pokój nr 122 (I piętro). Zapisy pn.-czw. w godz. 10.00-14.00. Ze względu na duże zainteresowanie należy najpierw zatelefonować pod nr 338279378 w celu umówienia terminu spotkania. Uroczysta inauguracja roku akademickiego odbędzie się w środę 18 października o godz. 17.00 w Auditorium Maximum (bud. L, sala 128) Uniwersytetu Bielsko-Bialskiego przy ul. Willowej 2.

Telefon do biura UTW: 338279378, adres mailowy: utw@ubb.edu.pl.

KOLEJNA NAGRODA DLA FILMU PROMOCYJNEGO BB. GŁOSUJMY!

Film Tomka Walczaka *Bielsko-Biała – miasto zawsze dla ludzi*, zgłoszony przez nasze miasto, został po raz kolejny wyróżniony spośród wielu światowych produkcji podczas Terres Travel Festival w Hiszpanii. Tym razem otrzymał Srebrną Nagrodę w kategorii *Miasto jako destynacja turystyczna*. W imieniu miasta nagrodę odebrała dyrektorka Zagranicznego Ośrodka Polskiej Organizacji Turystycznej Agata Witosławska.

Na film Tomka Walczaka można już głosować w 6. edycji międzynarodowego plebiscytu publiczności People's Choice Award na najlepszy film turystyczny roku, organizowanego przez Międzynarodowy Komitet Turystycznych Festiwalu Filmowych (International Committee of Tourism Film Festivals – CIFFT). Swój głos można oddać do 20 października do godz. 12.00 na stronie CIFFT, klikając **VOTE** przy filmie *Bielsko-Biała – a city always for people*. Głosowanie ograniczone jest do jednego głosu na adres IP danego komputera lub sesję przeglądarki. Wyniki konkursu zostaną ogłoszone 20 października na stronie internetowej i w kanałach społecznościowych CIFFT.

WYDŁUŻONA TRASA LINII 24

Od października w dawnym budynku Beskidzkiego Inkubatora Technologicznego w Wapienicy swoją siedzibę ma Śląski Uniwersytet Medyczny. Aby ułatwić studentom tej uczelni dojazd na zajęcia, Wydział Komunikacji Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej dostosował do ich potrzeb trasę linii nr 24 kursującą na trasie Mikuszowice Śląskie — Wapienica ARR (dawniej: BIT) od przystanku Sobieskiego Dożynkowa ulicami: Międzyrzeczką — Rudawka — 1 Dywizji Pancerniej z obsługą przystanków: Międzyrzeczka Strażacka / Wapienica Strażacka, Międzyrzeczka Londzina i Wapienica ARR. Część kursów pozostaje w relacji do pętli Wapienica Strażacka oraz Wapienica Park Przemysłowy ABB.

W dni robocze wakacyjne, soboty, niedziele i święta trasy przejazdu oraz rozkłady jazdy linii nr 24 nie ulegają zmianie. oprac. Jack

KOGO NAJBARDZIEJ LUBI OBIEKTYW?

Sześć modelek bielskiej Agencji Grabowska Models spędza tydzień na tunezyjskiej wyspie Djerba, przygotowując się do finału konkursu Foto Models Poland organizowanego tam przez Maxima Models, Queen of Poland i Foto Models Poland. Zgrupowanie finałowe dla 14 piękności z całej Polski potrwa do 8 października.

W półfinale tego konkursu startowało aż 11 reprezentantek Grabowska Models, ostatecznie na Djerbę wyjechała szóstka: Karolina Majcherczyk – Miss Beskidów 2023, Martyna Binda – II Wicemiss Beskidów 2023, Karolina Białoń – Miss Beskidów Nastolatek 2023, Viktorie Urbanová – I Wicemiss Beskidów 2023 oraz dwie absolwentki Szkoły Modelek Grabowska Models – Marta Gancarczyk i Michalina Siewier.

Relację z tygodniowego pobytu finalistek na Djerbie pokaże telewizja Polsat.

26. Festiwal Kompozytorów Polskich w Bielsku-Białej im. Henryka Mikołaja Góreckiego

WOJCIECH KILAR. 2 X F: FILHARMONIA & FILM. W 10. ROCZNICĘ ŚMIERCI

6 października, piątek, godz. 11.30
sala koncertowa szkoły muzycznej
KONCERT SZKOLNY

w programie: muzyka filmowa Wojciecha Kilara

wykonawcy:

Orkiestra Symfoniczna Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych im. Stanisława Moniuszki w Bielsku-Białej
Robert Koźbial – dyrygent

6 października, godz. 19.00, BCK
**SALON MUZYCZNY – MOTION TRIO
& LESZEK MOŹDŻER**

w programie:

Motion Trio, Fryderyk Chopin, H.M. Górecki, Janusz Wojtarowicz / Jacek Hołubowski, Andrzej Krzanowski, Marta Ptaszyńska, Jerzy Maksymiuk, Grażyna Bacewicz, Wojciech Kilar
wykonawcy:

Leszek Możdżer – fortepian
Motion Trio: Janusz Wojtarowicz, Marcin Gałażyn, Paweł Baranek

7 października, sobota, godz. 11.30,
BCK

REKSIÓ KOMPOZYTOR

projekcja filmów animowanych dla dzieci Studia Filmów Rysunkowych w Bielsku-Białej: *Bulandra i diabeł*, *Scyzoryk*, *Reksio śpiewak*, *Reksio kompozytor*, *Koncert świerszcza*, *O ptaszku, który nie chciał śpiewać*

7 października, godz. 19.00, BCK
**WOJCIECH KILAR
& MUZYKA FILMOWA**

w programie:

Wojciech Kilar, Adam Sztaba, Jan A.P. Kaczmarek, Krzysztof Penderecki
wykonawcy:

Orkiestra Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa Sinfonietta Cracovia
Adam Sztaba – dyrygent

Bielsko-Biala

FCA Poland

AQUAZ
rozwoj i ekologia

MIASTO SPLOTÓW I DOBROSTANU

Bielsko-Biała wykonało kolejny, ważny krok w dążeniach do zdobycia tytułu Europejskiej Stolicy Kultury 2029. 14 września w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego został złożony bidbook, który wcześniej zatwierdził swoim podpisem prezydent miasta Jarosław Klimaszewski. 26 września na konferencji prasowej w Teatrze Polskim dokument został zaprezentowany szerszej publiczności. Zapoznać się może z nim każdy, bidbook w pełnej wersji jest opublikowany na stronie internetowej bb2029.com.

Bidbook to oficjalna oferta konkursowa – dokument zawiera plan organizacji ESK w 2029 roku, a także wizję rozwoju Bielska-Białej przez pryzmat kultury na nadchodzące lata. 14 września bielski bidbook został złożony oficjalnie w MKiDN, teraz miasto czeka na zaproszenie Komisji Europejskiej, której będzie musiało przedstawić założenia projektowe.

Dokument ma 60 stron, a jego tworzenie trwało kilka miesięcy, objęło mnóstwo spotkań i pracy prawie tysiąca osób – przedstawiciele środowisk kulturalnych, organizacji pozarządowych, mieszkańców, urzędników. Jest pełen przemyśleń, koncepcji, projektów inwestycji, pomysłów na ich finansowanie; opisuje sposoby włączania do wspólnych działań mieszkańców i nie tylko; określa też, jakie wartości chcielibyśmy jako ESK przekazać całej Unii Europejskiej.

Podczas pracy nad bidbookiem Bielsko-Biała nawiązało współpracę albo odświeżyło szereg kontaktów międzynarodowych z wieloma miastami w Europie.

Konferencja rozpoczęła się refleksjami prezydenta Bielska-Białej Jarosława Klimaszewskiego na temat projektu.

– Opracowanie powstało na bazie potencjału kulturalnego naszego miasta, ale nie tylko, bo kultura łączy się u nas z biznesem, cyfryzacją. Dwa słowa przeplatają się w tym dokumencie nieustannie – to spłoty i dobrostan. Spłoty wywodzą się z naszych tradycji wólkienicznych, ale przełożyliśmy je też na wszystkie działalności kulturalne w mieście, które od lat mają się dobrze i właśnie się przeplatają; stanowią też o tożsamości naszego miasta. W opracowaniu jest zawarta wizja przyszłości Bielska-Białej jako miasta kultury. Dobrze rozwijamy się gospodarczo, a kultura jest kluczem do dalszego sukcesu – do tego, żeby ludzie chcieli tu żyć. Dzięki technice ludzie mogą pracować w dowolnym miejscu na ziemi, my natomiast – przez to że startujemy po tytuł Europejskiej Stolicy Kultury – chcemy ich zachęcić, aby tym miejscem było dla nich Bielsko-Biała. I ten proces się już zaczyna – mówił prezydent.

– Nie byłoby tego, co dziś mamy, gdyby nie państwo – Rada Programowa i mieszkańcy. Bardzo za to dziękuję. O ile wiem, nasz model partycypacyjny był najbardziej rozwinięty w porównaniu z modelami innych kandydujących polskich miast. Oczywiście będzie konkurencja, ale wydaje mi się, że już wygraliśmy, ponieważ uruchomiły się pewne procesy, a ludzie, którzy się spotkali przy tym projekcie, nawiązali kontakt. Zsieciowaliśmy nasze miasto pod względem kultury – tego nam już nikt nie zabierze – podsumował wóldar.

O szczegółach bidbooka mówił zastępca dyrektora Bielskiego Centrum Kultury im. Marii Koterbskiej Rafał Sakowski. – Podstawą dokumentu było założenie, że przemysł tkacki był ważny dla rozwoju naszego miasta. Rada programowa przyjęła więc założenie, że miasto jest krosnem; jeśli przeprowadzimy przez nie osnowę, którą tworzą świadomość, społeczeństwo i otocze-

Bielsko-Biała 2029
Europejska Stolica Kultury
miasto kandydujące

nie, i usilnym działaniem będziemy wprowadzać wątki, jesteście w stanie utkać piękną tkaninę, którą będzie nasz dobrostan, tłumaczył zastępca dyrektora.

– Ten dobrostan to jest to, co chcemy osiągnąć dla siebie, dla mieszkańców. Ale też wypracowane w ten sposób wzorce chcemy udostępnić innym polskim miastom, a także Europie. Wymiar europejski i istotne w UE tematy są dla nas szalenie ważne. W bidbooku znajdziemy odniesienia do zmian klimatycznych i ich konsekwencji w postaci zwiększonej migracji. Chcemy podjąć ten temat w oparciu o kulturę. Musimy się liczyć z tym, że mogą zawitać do Bielska-Białej mieszkańcy np. dalekiego południa czyli innych kręgów kulturowych. Kolejne ważne tematy to zdrowie psychiczne i kondycja demokracji. Chcemy o tym mówić, bo uważamy, że jesteśmy ważną częścią Europy i nasze wartości, nasze spojrzenie na te tematy jest ważne dla całego kontynentu – mówił Rafał Sakowski.

Program zawarty w bidbooku powstał m.in. z pomysłów mieszkańców Bielska-Białej – po dwóch turach naboru tych pomysłów do Rady Programowej spłynęło około 200 inicjatyw. To również efekt ankiet on-line, rozmów z mieszkańcami, debat z Zuzanna Skalską i Filipem Springerem, szkoleń, konsultacji z różnymi grupami społecznymi – biznesem, gastronomią, artystami. Swoimi pomysłami inspirowała również Rada Programowa.

– Program podejmuje takie tematy jak: wolność, wiedza, wspólnota, natura, umiejętności, kreatywność. Składa się na niego 30 projektów – mówiła kierowniczka udostępniania zbiorów dla dorosłych Książnicy Beskidzkiej Beata Kubica, po czym zapoznała zebranych z sześcioma projektami. Są to: BBook Festiwal – festiwal literatury łączący komiks, gry planszowe, poezję i literaturę dziecięcą; Konferencja Tańca; *Mistrzowie rzemiosł*, czyli warsztaty z rzemieślnikami sztuki teatralnych; *Ogrody społeczne* – uprawa wspólnych ogródków i dzielenie się plonami; *Porzucone miasto* – projekt odnoszący się do Grodziska i zakładający stworzenie tam wystawy multimedialnej; Festiwal uważności – zakładający spacer, kąpiele leśne, kolacje w ciemności.

Wszystkie te projekty będą realizowane już teraz, po to, by w 2029 roku osiągnąć moment kulminacyjny. Kontynuacji doczekają się te cieszące się największym powodzeniem.

O finansach całego przedsięwzięcia i dużych inwestycjach w Teatrze Polskim mówiła dyrektorka Biura Rozwoju Miasta Magda Marek. Całkowity koszt szacowany jest na ponad 56 mln EUR, z czego przeważająca część ma pochodzić z sektora publicznego – 87 proc., pozostałe 13 mln EUR wniesie sektor prywatny. Na fundusze sektora publicznego ma składać się wiele źródeł – budżet naszego miasta (17,5 mln EUR), budżet centralny, wojewódzki i Aglomeracji Beskidzkiej, środki z Unii Europejskiej i inne. Poza tym w planie jest finansowanie ze źródeł prywatnych – chodzi o fundusz wsparcia kultury i tradycyjny sponsoring.

– Koszty poniesione na kulturę to jest inwestycja w mieszkańca, inwestycja w osiągnięcie przez niego dobrostanu – tłumaczyła M. Marek.

W tej części spotkania mówiono także o projektach twardych, czyli inwestycjach, które zostaną zrealizowane niezależnie od decyzji o przyznaniu Bielsko-Białej tytułu ESK 2029. Są one w planach lub już są realizowane.

Sztandarową inwestycją będzie budowa nowej siedziby Teatru Lalek Białaluka z zieloną biblioteką. Kolejne inwestycje to: ekspozycja i projekt multimedialny w obrębie Grodziska; kompleks przestrzeni kulturowej w centrum miasta – bezpośrednio przy ul. 11 Listopada zwany Pederanterią; FSM Forum Sukcesu Malucha – przestrzeń wystawiennicza fiata 126p oraz rozwoju miasta; parki pamięci na cmentarzach ewangelickim i żydowskim; 18 lokalizacji nowej zieleni urządzonej, które już są realizowane oraz nowy użytek ekologiczny przy ul. Stawowej; woonerf w ciągu ul. 1 Maja, a także Międzypokoleniowe Centrum Aktywności przy ul. Partyzantów; Centrum Miłości do Gór w historycznej górnej stacji kolejki na Szyndzielnię; basen na osiedlu Polskich Skrzydeł z centrum edukacyjnym o wodzie; zespół stadionów w Wapienicy, w końcu rewitalizacja Błoni.

Aby dostać się do tych wszystkich atrakcji, konieczne są jeszcze inwestycje w transport. Trwa realizacja Zintegrowanego Centrum Przesiadkowego, północnej obwodnicy miasta, linii kolejowej do Cieszyna, a PKP planuje też inwestycje w szybkie koleje w kierunku Zwardonia.

Bidbook jest pod adresem bb2029.com.

Emilia Klejmont

MIASTO

NOWE MIEJSKIE TARYFIKATORY

Podczas seji Rady Miejskiej Bielska-Białej 22 września radni zajmowali się sprawami finansowymi. Przyjęty został taryfikator opłat za usuwanie pojazdów z drogi oraz cennik opłat cmentarnych na cmentarzach komunalnych w mieście.

OPŁATY ZA USUWANIE POJAZDÓW Z DROGI

Zgodnie z prawem Rada Miejska w Bielsku-Białej zobowiązana jest do corocznego ustalenia w drodze uchwały, wysokości opłat za usunięcie pojazdu z drogi i jego parkowanie na parkingu strzeżonym oraz wysokości kosztów powstałych w przypadku odstąpienia od usunięcia. Ich wysokość musi mieścić się zawsze w granicach przedstawionych w obwieszczeniu Ministra Finansów.

21 września RM podjęła stosowną uchwałę, ustalając wysokości opłat za usunięcie i parkowanie pojazdu na parkingu strzeżonym oraz wysokości kosztów w przypadku odstąpienia od usunięcia pojazdu na rok 2024. Przy określeniu stawek kierowała się dwoma kryteriami: koniecznością zapewnienia sprawnego usuwania pojazdów z drogi i rzeczywistymi kosztami usuwania i przechowywania pojazdów na terenie miasta.

Zadanie usuwania pojazdu z drogi winno być realizowane w sposób, który umożliwi sprawne i szybkie przywrócenie ruchu drogowego, ze szczególnym uwzględnieniem dbałości o infrastrukturę drogową oraz stan środowiska naturalnego. Natomiast dla przechowywania pojazdów usuniętych z drogi, wymagane jest zapewnienie odpowiednich warunków, żeby obszar, gdzie przechowywane są samochody został zabezpieczony przed dostępem osób postronnych.

Opłaty za usunięcie pojazdu z drogi ustalono w wysokości:

- 1) rower lub motorower – 166,00 zł;
- 2) motocykl – 308,00 zł;
- 3) pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 t – 308,00 zł;
- 4) pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 t do 7,5 t – 591,00 zł;
- 5) pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 7,5 t do 16 t – 886,00 zł;
- 6) pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 16 t – 1 230,00 zł;
- 7) pojazd przewożący materiały niebezpieczne – 2 205,00 zł;
- 8) hulajnoga elektryczna lub urządzenie transportu osobistego – 166,00 zł.

dzenie transportu osobistego – 166,00 zł.

Opłata za każdą dobę przechowywania pojazdu usuniętego z drogi w wysokości:

- 1) rower lub motorower – 19,00 zł;
- 2) motocykl – 19,00 zł;
- 3) pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 t – 26,00 zł;
- 4) pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 t do 7,5 t – 50,00 zł;
- 5) pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 7,5 t do 16 t – 80,00 zł;
- 6) pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 16 t – 148,00 zł;
- 7) pojazd przewożący materiały niebezpieczne – 252,00 zł;
- 8) hulajnoga elektryczna lub urządzenie transportu osobistego – 19,00 zł.

Kwoty kosztów za odstąpienie od usunięcia pojazdu, jeżeli wydanie dyspozycji usunięcia pojazdu spowodowało powstanie kosztów:

- 1) rower lub motorower – 148,00 zł;
- 2) motocykl – 197,00 zł;
- 3) pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 t – 197,00 zł;
- 4) pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 t do 7,5 t – 308,00 zł;
- 5) pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 7,5 t do 16 t – 443,00 zł;
- 6) pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 16 t – 603,00 zł;
- 7) pojazd przewożący materiały niebezpieczne – 1.100,00 zł;
- 8) hulajnoga elektryczna lub urządzenie transportu osobistego – 148,00 zł.

OPŁATY CMEN TARNE

Nowela cennika związana jest z rozszerzeniem o elementy zagospodarowania cmentarza: miejsce z grobem urnowym prefabrykowanym oraz miejsce z grobem murowanym dwuosobowym.

Oto przykładowy cennik niektórych opłat cmentarnych na cmentarzach komunalnych w Bielsku-Białej:

Opłata za rezerwację miejsca na cmentarzu:

Rezerwacja miejsca bez prawa postawienia nagrobka, pomnika, obramowania betonowego, itp.

- a) grób ziemny jednomiejscowy 20 lat 550 zł
- b) grób ziemny pogłębiony 20 lat 550 zł
- c) grób ziemny dwumiejscowy (wielokrotność opłaty za 1 miejsce) 20 lat 1.100 zł
- d) grób dziecięcy 20 lat 260 zł
- e) grób ziemny urnowy 20 lat 550 zł

Rezerwacja miejsca z prawem do postawienia nagrobka

- a) grób ziemny jednomiejscowy 20 lat 920 zł
- b) grób ziemny pogłębiony 20 lat 920 zł
- c) grób ziemny dwumiejscowy (wielokrotność opłaty za 1 miejsce) 20 lat 1.840 zł
- d) grób dziecięcy 20 lat 320 zł
- e) miejsce pod grób ziemny urnowy 20 lat 920 zł
- f) miejsce z grobem urnowym prefabrykowanym 99 lat 2.700 zł
- g) gotowa nisza wielournowa w kolumbarium 99 lat 6.970 zł
- h) miejsce z grobem murowanym 2-osobowym 99 lat 12.380 zł
- i) miejsce pod grób murowany 4-osobowy 99 lat 5.450 zł
- j) miejsce pod grób murowany 6-osobowy 99 lat 8.150 zł

k) miejsce pod grób murowany 8-osobowy 99 lat 10.900 zł

Opłaty pozostałe

1. opłata za wynajęcie grobowca przechowalni (za dobę). 50 zł,
2. opłata za wynajęcie kaplicy w celu przeprowadzenia ceremonii pogrzebowej (do jednej godziny). 220 zł,
3. opłata za wynajęcie kaplicy w celu identyfikacji zwłok, pożegnania zmarłego (max. do 30 min.). 120 zł,
4. opłata za chłodnię za każdą rozpoczętą dobę. 70 zł,
5. opłata za przyjęcie lub wydanie zwłok z chłodni poza godzinami pracy lub w dni ustawowo wolne od pracy. 150 zł,
6. opłata za udostępnienie chłodni do wykonania toalety pośmiertnej (nie dotyczy zmarłych przechowywanych w chłodni) 150 zł,
7. opłata cmentarna za nadzór techniczny – podczas wykonywania usług na terenie cmentarza, kopanie grobów, ekshumacje, itp. 180 zł,
8. Zmiana dysponenta rezerwacji miejsca (przekazanie praw do miejsca innej osobie). 80 zł,
9. opłata za aktualizację danych (zdjęcia, treści) w programie Grobonet na wniosek zainteresowanego. 50 zł.

Wszystkie przyjęte opłaty oraz szczegółowy regulamin poszczególnych zapisów zainteresowani znajdą m.in. na stronie Rady Miejskiej Bielska-Białej: www.rm.bielsko-biala.pl. Jack

MIASTO

NOWOCZESNY STADION W WAPIENICY

Bielszczanie mogą już korzystać ze zmodernizowanego stadionu piłkarskiego Zapora przy ul. Jaworzańskiej. 19 września odbyło się oficjalne otwarcie obiektu. Na początek na sztucznej murawie wybiegły jedenastki piłkarskie Szkół Podstawowych nr 1 i 32, dając popis swoich możliwości podczas piętnastominutowego meczu.

W oficjalnym otwarciu poza młodymi piłkarzami udział wzięli zastępca prezydenta miasta Piotr Kucia wraz z pracownikami, radni Rady Miejskiej Bielsko-Białej, duchowieństwo, prezesi i działacze bielskich klubów piłkarskich oraz przedstawiciele zaprzyjaźnionych środowisk sportowych.

– Wraz z prezydentem miasta Jarosławem Klimaszewskim cieszymy się bardzo, że możemy rozwijać i ulepszać bazę sportową w Bielsku-Białej. Modernizacja akurat tego boiska rodziła się w bólach i trochę kosztowała, ale dziękujemy Ministerstwu Sportu i Turystyki za współfinansowanie tej inwestycji. Myślę, że to nie ostatnie przedsięwzięcie dotyczące infrastruktury sportowej w naszym mieście. W planach mamy

budowę kolejnych boisk, tutaj niedaleko, jak również modernizację stadionu lekkoatletycznego. Mam nadzieję, że ten stadion będzie służył wszystkim, od najmłodszych do najstarszych bielszczan, przy trybunach wypełnionych po brzegi i będzie tu czuć ducha sportowej rywalizacji – życzył Piotr Kucia.

Przebudowa obiektu rozpoczęła się w grudniu 2022 roku. Dzięki modernizacji piłkarze biegają teraz po syntetycznej nawierzchni, a za bramką powstał dla nich teren do treningów z piłkoczwytami. Dla kibiców zbudowano częściowo zadaszone trybuny, które mieszczą około 430 osób. Płytę boiska oświetlają cztery 17-metrowe maszty z energooszczędnymi ledami. Jest nowy system nagłośnienia i monitoringu, a płyta

jest ogrodzona. Całości dopełniło zagospodarowanie terenu wokół boiska.

Generalnym wykonawcą inwestycji była firma Bellsport z Bytomia, która posiada spore doświadczenie w realizacji tego typu przedsięwzięć. Umowa została podpisana 6 grudnia 2022 roku, a całkowity koszt inwestycji wyniósł blisko 7,9 mln zł. Modernizacja otrzymała wsparcie w wysokości 2,7 mln zł z Ministerstwa Sportu i Turystyki w ramach *Programu rozwoju infrastruktury piłkarskiej* – edycja 2022.

Zmodernizowany stadion służy jako baza treningowa dla grup dziecięcych i młodzieżowych akademii oraz szkółek piłkarskich, a także jako baza meczowa dla drużyn młodzieżowych i seniorskich na poziomie IV ligi. Boisko jest tak-

że częścią bazy treningowej pierwszej drużyny TS Podbeskidzie, która występuje w rozgrywkach Fortuna 1. ligi piłki nożnej.

Warto dodać, że rozwiązania techniczno-funkcjonalne dają dostęp trzem osobom na wózkach inwalidzkich do specjalnych miejsc przy trybunach, natomiast ułożenie sztucznej nawierzchni umożliwia prowadzenie treningów piłkarskich dla osób z niepełnosprawnościami, np. uprawiającymi AMP futbol.

Badania przeprowadzone 12 września przez ekspertów z belgijskiego Uniwersytetu Gandawskiego potwierdziły najwyższą jakość nawierzchni boiska w Wapienicy. Przeszła ona pomyślnie specjalistyczny test, spełniając rygorystyczne wymagania FIFA Quality. ek

WRÓCĄ POCIĄGI DO SKOCZOWA

– dokończenie ze str. 1

Podpisanie umowy wieńczy wieloletnie starania o przywrócenie znaczenia zamkniętej w 2009 r. linii nr 190 na kolejowej mapie regionu i kraju. W działania zmierzające do przywrócenia połączeń pomiędzy Skoczowem i Bielskiem-Białą, koordynowane przez Stowarzyszenie Aglomeracja Beskidzka, zaangażowały się miasta Bielsko-Biała, Cieszyn, Wisła i Ustroń, powiat cieszyński i bielski oraz gminy Skoczów, Jasienica i Goleszów. Województwo śląskie dołoży do realizacji inwestycji 50 proc. samorządowego wkładu. W studium planistyczno-prognostycznym opracowanym przez Aglomerację Beskidzką zaplanowano wybudowanie praktycznie od nowa nawierzchni torowej, budowę lub modernizację kilkudziesięciu obiektów inżynierskich, przejazdów i przejść kole-

jowych, a także utworzenie nowych przystanków – Skoczów Bajerki II, Bielsko-Biała Osiedle Polskich Skrzydeł, Bielsko-Biała Stare Bielsko, Bielsko-Biała Listopadowa. Dzięki korekcie krzywizn i łuków prędkość zostanie podniesiona. Rewitalizacja umożliwi utworzenie na terenie subregionu południowego kolei aglomeracyjnej, co jest zgodne z Planem Zrównoważonej Mobilności dla Aglomeracji Beskidzkiej 2040+.

– Linia nr 190 jest malownicza, kręta, ma dużo zakrętów. Dużych prędkości tu nie uzyskamy, ale 80-100 km/h wystarczy. 22 km, 11 przystanków, w tym 4 nowe. Średnio pociąg będzie zabierał pasażerów w obrębie Bielska-Białej co 2 km. To będzie typowa kolej aglomeracyjna. Żeby mieszkańcy mogli co 30-60 minut wsiąść do pociągów, musi ich być 15-20 – informował prezes spółki PKP Ireneusz Merchel, który kiedyś pracował na stacji w Bielsku-Białej.

O potrzebie rewitalizacji linii nr 190 świadczy obecność przy podpisaniu umowy wielu regionalnych przedstawicieli rządu i parlamentu. Jack

skorzystano z materiałów Stowarzyszenia Aglomeracja Beskidzka

MIASTO

JUBILEUSZ DOMU POLSKIEGO

105. rocznicę powstania Domu Polskiego w Lipniku obchodzono uroczystie 23 września. Tablicę upamiętniającą powstanie Domu Polskiego w tej dzielnicy odsłonili wspólnie przewodnicząca Rady Miejskiej Bielska-Białej Dorota Pięgzik-lyzdorczyk oraz prezydent miasta Jarosław Klimaszewski. Tablicę poświęcił proboszcz lipnickiej parafii ks. Jerzy Wojciechowski.

Uroczystości rozpoczęła msza odprawiona w kościele parafialnym w Lipniku. Następnie w sali widowiskowej Domu Kultury wystąpili lipnicka orkiestra dęta oraz zespół wokalny Melodyjka. Krótki rys historyczny Domu Polskiego na tle dziejów Lipnika przedstawił historyk Jacek Kachel.

Warto przypomnieć, że Dom Polski, który obecnie jest siedzibą lipnickiego Domu Kultury, oddano do użytku 22 września 1918 roku. Wcześniej mieszkańcy wielkiego królewskiego Lipnika musieli się zdecydować na wiele wyrzeczeń. Decyzję, by stworzyć sobie przestrzeń do swobodnego bycia Polakami, podjęli w trakcie I wojny światowej. W 1914 roku powstał komitet budowy na czele z proboszczem ks. Adolfem Włodkiem i sekretarzem Andrzejem Hrycką, który zbierał środki na ten cel. Budynek wznosił miejscowy budowniczy Andrzej Herman, jego formalnymi właścicielami byli ks. Stanisław Kobytecki, Franciszek Dzień i Jan Bukowski.

Tablica przypominająca o działającym w tym miejscu Domu Polskim odsłonięta uroczystie 23 września została wykonana wcześniej. Umieszczono ją na zachodniej elewacji Domu Kultury w Lipniku, w tzw.

oknie. Tablica jest wykonana z ceglasto-szarego kamienia z miedzianymi literami i herbem Lipnika, dopełnieniem jest frezowanie do surowego kamienia w formie ornamentów.

Skąd się wzięła tablica? Zaczęło się od pisma 94-letniej bielszczanki Bronisławy Wojdak, która w czasie II wojny światowej była łączniczką Armii Krajowej. Po uroczystościach 100-lecia Domu Polskiego w Lipniku zwróciła się z prośbą o ufundowanie i zamocowanie, a tak naprawdę – o przywrócenie na budynku obecnego Domu Kultury w Lipniku tablicy pamiątkowej informującej o istnieniu w tym obiekcie przed II wojną światową Domu Polskiego.

Początkowo planowano tablicę wykonać w roku 2020, jednak w drugiej połowie listopada 2019 r. udało się pozyskać środki finansowe uwolnione z bieżących inwestycji. Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej zajął się ustaleniem formy tablicy i miejsca jej zamocowania. Sprawy techniczne uzgadniano z kierowniczką Domu Kultury w Lipniku Joanną Adamek, natomiast treść tablicy oraz detale gra-

ficzne konsultowane były z historykiem dr. Jerzym Polakiem, z Wydziałem Kultury i Promocji Urzędu Miejskiego oraz z Komisją Edukacji i Kultury Rady Miejskiej. Tablicę wykonał Wiesław Kliś. Zawisła na budynku Domu Kultury, jednak na uroczyste odsłonięcie musiała poczekać. Sprzyjający czas nastał dopiero teraz, w 105. rocznicę powstania Domu Polskiego.

Na uroczystości – które przygotowały Dom Kultury w Lipniku, Rada Osiedla Lipnik i Stowarzyszenie Lipnik – przybyło wielu gości, m.in. minister Funduszy i Polityki Regionalnej Grzegorz Puda i sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej Stanisław Szwed, parlamentarzyści – Mirosława Nykiel, Małgorzata Pępek i Mirosław Suchoń oraz radni Rady Miejskiej Bielska-Białej – Barbara Waluś, Małgorzata Zarebska, Janusz Okrzesik i Rafał Ryplewicz. Jack

W LIPNIKU BUKOSTRADA POD AUTOSTRADĄ

23 września oficjalnie zaprezentowano największy mural w Bielsku-Białej – Bukostradę Artura Bosowskiego Turbosa – namalowany na podporach północno-wschodniej obwodnicy miasta w ramach Budżetu Obywatelskiego Bielska-Białej.

– Dzisiaj widzimy, jak historia miasta łączy się z jego teraźniejszością. Przed chwilą odsłoniliśmy tablicę, która upamiętnia Dom Polski w Lipniku, a teraz otwieramy coś nowatorskiego – powiedział prezydent Jarosław Klimaszewski, zapowiadając wsparcie dla wykonania dalszej części tego dzieła w bliskim sąsiedztwie już stworzonego muralu.

Autorem jest Artur Bosowski Turbos, który w minionych latach w naszym

mieście wykonał dwa inne murale – Sowę przy ulicy Stefanii Sempołowskiej i egzotycznego ptaka Tui przy ulicy Grażyny.

– Wykonanie tego muralu było bardzo trudne technicznie. Ustawienie rusztowania w grząskim miejscu terenie było kłopotliwe. Zrobiłem sobie wizualizację, że gdybyśmy te słupy rozwinęli, to sięgałyby one od kolejnego słupa. To pokazuje prawdziwą powierzchnię tego muralu – mówił artysta.

Mural Bukostrada powstał w Lipniku przy ulicach Polnej i Skowronków, na podporach wiaduktu w ciągu drogi ekspresowej S1. Cały projekt obejmuje 16 podpór pod wiaduktem, o łącznej powierzchni około 520 m². Pierwszy etap realizacji muralu sfinansowano w ramach Budżetu Obywatelskiego Bielska-Białej – Osiedla Lipnik 2022.

Mural powstawał od 26 kwietnia do czerwca 2023 r. na 8 podporach bliżej centrum Lipnika (po obu stronach ul. Polnej) o przybliżonej powierzchni 260 m² na 32 ścianach. Pozostało 8 podpór bliżej Szkoły Podstawowej nr 13 przy ul. Skowronków do pomalowania w II etapie

– już po uzyskaniu dodatkowego finansowania.

Pomysłodawcami stworzenia muralu byli mieszkańcy Lipnika, a koordynatorką projektu BO – Renata Lejawka.

– Wiadukt stanął kilka lat temu tuż obok domu kultury, na trasie do szkoły, kościoła i pętli autobusowej. Wcześniej była tu zieleń, drzewa i lokalne uliczki. Potem wstawiono nam ten beton w samo centrum życia dzielnicy – mówiła Renata Lejawka. – Zależało nam, aby streetart nawiązywał do przyrody. Lipnik stanowi swego rodzaju bramę z miasta do lasu – jesteśmy na granicy Bielska-Białej i Beskidu Małego. Realistyczny mural przedstawia popularny w Lipniku las bukowy z elementami runa leśnego. Pomiedzy konarami drzew widzimy beskidzkie zwierzęta: są sarna, borsuk, lisy, wiewiórka, jeź, wilk, dzik, dzięcioł i puszczyk. Jako że na podporach wiaduktu znajduje się autostrada, a my na przekór otaczamy się lasem bukowym, już podczas tworzenia mural został nazwany *Bukostradą* – dodała R. Lejawka.

Mural został włączony do szlaku murali Bielska-Białej. Jack

MIASTO

EKOSYNTeza RUSZYŁA Z WYDARZENIAMI

Pierwsi goście w historii Centrum Edukacji Ekologicznej Ekosynteza przy ul. Grotowej 11 mogli odwiedzić tę placówkę podczas Dni Bielska-Białej. Ekosynteza zaprosiła bielszczan na warsztaty ekologiczne i spacer dendrologiczny. 16 września Ekosynteza zorganizowała dla całych rodzin grę terenową.

Centrum Edukacji Ekologicznej Ekosynteza (CEE) powstało w ramach projektu *Rewitalizacja miejskich systemów nadbrzeżnych wraz z utworzeniem Centrum Edukacji Ekologicznej w mieście Bielsko-Biala – etap I* przy ul. Grotowej 11 i jest sercem tego przedsięwzięcia, które obejmowało zagospodarowanie wielu miejsc w mieście pod edukację ekologiczną. Zabytkowy budynek CEE, dawniej przedszkole miejskie, a w okresie międzywojennym – willa fabrykanta Jana Strzygowskiego, to miejsce, które pokazuje oraz objaśnia, jak funkcjonuje i jak ważne jest nasze środowisko przyrodnicze. Budynek został częściowo przebudowany oraz całościowo zaadaptowany na ośrodek prowadzący działalność w zakresie edukacji ekologicznej.

– Poza jedną salą, w której odbyły się warsztaty przy okazji Dni Bielska-Białej, pomieszczenia centrum są jeszcze puste – po raz kolejny musieliśmy zorganizować procedurę przetargową na wyposażenie i mamy już wykonawcę. Mamy też nadzieję, że do końca roku uda się nam urządzić przynajmniej część sal wystawowych. A będą to sale – wodna, dotycząca bioróżnorodności, konferencyjna i warsztatowa – to na parterze; na pierwszym piętrze jest miejsce na pracownię odnawialnych źródeł energii, mikroskopową i sensoryczną, gdzie dzieci będą mogły różnego rodzaju doznania przyrodnicze czy środowiskowe odczuć na własnej skórze – mówi naczelniczka Wydziału Ochrony Środowiska i Energii Urzędu Miejskiego Danuta Przybyło.

Gotowy jest natomiast park okalający CEE. Przygotowano tam ścieżki dydaktyczne, miejsca, w których bytują mniejsze gryzonie, ssaki; przeróżne ptaki i owady zajmują specjalnie dla nich przygotowane budki; jest też stanowisko meteorologiczne. W przyszłości na tarasie Ekosyntezy zostanie zamontowana luneta do obserwacji.

W najbliższym czasie dwa drzewa z ogrodu rosnące przy głównej bramie – lipa i dąb – zostaną pomnikami

przyrody. Wydział Ochrony Środowiska i Energii przygotowuje właśnie stosowną uchwałę w tej sprawie.

Po raz pierwszy centrum zaprosiło bielszczan w swoje progi właśnie podczas Dni Bielska-Białej. W sobotę – 2 września przy ul. Grotowej odbyły się warsztaty ekologiczne dla dzieci do 12. roku życia pod hasłem *Swoje środowisko znamy i bardzo kochamy*. Ich uczestnicy mogli wziąć udział w sadzeniu roślin, ozdabianiu osłonek na te rośliny, malowaniu toreb ekologicznych czy kolorowaniu kolorowanek. Rodzice, którzy czekali na swoje pociechy, mogli skorzystać z doradztwa specjalistów w zakresie wielu ekologicznych programów, w których udział bierze miasto Bielsko-Biala.

Równoległe w okolicach centrum zorganizowano dwie tury spaceru dendrologicznego z dr. Wojciechem Zarzyckim. Spacer cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem mieszkańców.

Dzień później w ogrodach CEE zaplanowane było słuchowisko plenerowe Marty Guśniowskiej *O mniejszych bractwach św. Franciszka* przygotowane przez Teatr Lalek Białaluka w reżyserii i z muzyką na żywo Jacka Popławskiego. Z uwagi na niekorzystne prognozy pogody przeniesiono je do Białaluki.

Z kolei ci, którzy 16 września wzięli udział w grze terenowej *Cel – Zero emisji!* organizowanej przez CEE,

na pewno nie żałują. Dopisało wszystko – pogoda i atmosfera. Nad rozwiązaniem ekologicznej łamigłówki głowili się całe rodziny – ponad 100 uczestników podzielonych na 22 zespoły. Podczas gry musieli poruszać się tylko wspólnie i tylko na własnych nogach. Uczestnicy mieli za zadanie dotrzeć do wyznaczonych punktów i rozwiązać zagadki. Każde zadanie w jakiś sposób przemyślało wiedzę o sposobach walki ze smogiem i o zanieczyszczeniach powietrza oraz ich wpływie na nasze zdrowie i środowisko naturalne. Uczestnicy próbowali trafić piłką umieszczoną na trzymany przez nich płytach do wiadra, strzelać z łuku, grać w gry planszowe – wszystko w duchu ekologii. Pięć zespołów, które najszybciej i najlepiej rozwiązały ekologiczne zagadki, otrzymało nagrody – przybory do rysowania, plecaki itp.

30 września w ogrodzie Ekosyntezy odbył się piknik rodzinny *Misja – czysta emisja*.

Ekosynteza zaprasza również grupy zorganizowane z przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych na warsztaty edukacyjno-ekologiczne. Od września do grudnia realizowane będą tematy: *Zielone oczyszczacze powietrza – rola zieleni w pochłanianiu zanieczyszczeń z powietrza*, *Zbadaj powietrze – zanieczyszczenia powietrza, ich rodzaje i przyczyny oraz wpływ na nasze zdrowie*, *Porosty – zobacz czym odychasz, czyli jak samemu ocenić czystość powietrza w najbliższej okolicy* oraz *Stop smog*. Zapisy na stronie internetowej www.ekosynteza.bielsko-biala.pl.

Dla seniorów centrum przygotowało warsztaty *Antysmogowe stoje*. Wszystkie te wydarzenia odbywają się w ramach zadania *Misja – czysta emisja* – dofinansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej. Udział w nich jest bezpłatny, liczba miejsc ograniczona.

Otwarcie wyposażonego już Centrum Edukacji Ekologicznej Ekosynteza odbędzie się prawdopodobnie wiosną przyszłego roku.

Emilia Klejmont

MIASTO

SZCZELINA PRZECIWLOTNICZA MA SWOJĄ TAJEMNICĘ

Znajdująca się za budynkiem bielskiego Ratusza szczelina przeciwlotnicza to miejsce, którego przeszłość kryje wiele zagadek. Historycy zastanawiają się, czy jedna z jej ścian nie była... miejscem straceń.

– Z okazji 125. urodzin Ratusza zorganizowaliśmy dla chętnych zwiedzanie siedziby samorządu. Udośćpniliśmy nie tylko salę sesyjną i mój gabinet, ale również tzw. tunel uciezkowy i szczelinę przeciwlotniczą. W trakcie oprowadzań moi współpracownicy zauważyli na jednej ze ścian w szczelinie liczne okrągłe kształty, które mogą być śladami po pociskach – informuje prezydent Jarosław Klimaszewski. – Bardzo interesuję się dziejami naszego miasta i nie mogłem tego przypuszczenia pozostawić bez wyjaśnienia, dlatego poprosiłem moich współpracowników o dokładniejsze zbadanie ściany. Przed zgłoszeniem tego faktu właściwym służbom zwróciłem się też o opinię do specjalistów z naszej Komendy Miejskiej Policji. Jednoznacznie rekomendują gruntowne zbadanie tego miejsca. Wobec tego podjąłem natychmiast dwie decyzje: nakazałem wyłączyć szczelinę z oprowadzań i zgłosiłem nasze podejrzenia do Instytutu Pamięci Narodowej. O wynikach przeprowadzonych badań będziemy na bieżąco informować – zapewnia prezydent Bielska-Białej.

Szczelina przeciwlotnicza usytuowana w parku za Ratuszem służyła do chwilowego ukrycia się podczas nalotu. Obiekt ma około 50 metrów długości, jest podzielony na dwa duże pomieszczenia. Powierzchnia ogólna to 150 m², powierzchnia użytkowa 140 m². Maksymalnie mogło się tu pomieścić jednorazowo 280 osób. Świeże powietrze dostaje się do szczeliny samoczynnie za pomocą 5 kominów wentylacyjnych. Dwa wejścia/wyjścia z przedsionkami gazoszczelnymi są wyposażone w dwoje drzwi gazoszczelnych. Komory do przebywania to korytarze załamujące się pod kątem prostym. Zastosowano tam specjalne grodzie zbudowane z cegły, aby zabezpieczyć przebywających ludzi zarówno przed falą uderzeniową, jak i gazem, którego ewentualne rozprzestrzenianie spowalniały.

I to jedna z tych grodzi przykuła uwagę historyków. Na jednej z nich odkryli bardzo dużo okrągłych otworów.

– Po pobieżnym zbadaniu wyglądają one jak otwory wlotowe pocisków. Promieniste ślady odchodzące na boki na ceglach i wielkość otworów w spoinach wskazują, że możemy mieć do czynienia z użyciem m.in. tzw. tetetki (ros. Тульский Токарев, Tulsjij Tokariew; oficjalnie 7,62 мм пистолет самозарядный обр. 1933 года, pot. tetetka) – mówi historyk Jacek Kachel. – Zaletą tego pistoletu była duża przebijałość jego silnej amunicji. Pewnie dlatego kilka splaszczonych pozostałości po pociskach zauważyliśmy na sąsiedniej ścianie, gdzie dotarły one pewnie jako rykoszety. Na domniemanej ścianie straceń widać efekty zacierania śladów – wydłubywania pozostałości naboju i łatania po nich spoin – dodaje Jacek Kachel.

Poproszony o fachową pomoc i wstępną opinię w tej sprawie dr Dariusz Szydłowski, technik kryminalistyki w Komendzie Miejskiej Policji w Bielsku-Białej, mówi: – W trakcie oględzin ujawniono wiele otworów mogących wskazywać na użycie w tym miejscu broni, w niektórych z nich można zobaczyć prawdopodobnie splaszczone metalowe części pocisków. Zbadanie tego miejsca może mieć ogromne znaczenie historyczne dla poznania dziejów naszego miasta.

Po zastosowaniu światła UV zarówno grodzie z cegły, jak i ścianie do niej przylegającej zaświeciły w różnych odcieniach fioleto, co może wskazywać na obecność śladów biologicznych. Oczywiście zawsze istnieje możliwość błędu, bo podobnie na te promienie reaguje pleśń. Jednak intensywny odbłask jest niezwykle mocny na grodzie i ścianie przylegającej, a im dalej od

Jeden ze śladów po pocisku

tego miejsca, tym jest słabszy. Nie można też oczywiście wykluczyć specyficznej reakcji na światło UV innych substancji niż ślady biologiczne.

Odkryte poszlaki wskazują, że w tym miejscu mogło dojść do zastrzelenia co najmniej kilku osób. Wobec tego wstępnie trzeba przyjąć, że szczelina przeciwlotnicza jest potencjalnym miejscem zbrodni i należy ją przekazać do zbadania odpowiednim służbom. Kto kogo zabił oraz kiedy dokonał tej zbrodni – dowiemy się po przeprowadzonym śledztwie.

Wstępna hipoteza zakłada, że ze szczeliny przeciwlotniczej jako miejsca straceń mogli korzystać w 1945 roku żołnierze radzieccy z NKWD, a po nich pracownicy Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego. Warto przypomnieć, że te instytucje swoją siedzibę miały kilkadziesiąt metrów od tego miejsca – w budynku przy dzisiejszej ul. ks. Stanisława Stojałowskiego 18. Jednak na razie, co trzeba podkreślić, są to tylko domysły i dopiero rzetelne badania przeprowadzone przez Instytut Pamięci Narodowej potwierdzą te założenia.

O postępach w śledztwie będziemy informować na bieżąco. Każda zbrodnia kiedyś wyjdzie na jaw, a sprawcy zostaną ujawnieni, trzeba tylko dużo determinacji i czasu, aby do tego doprowadzić. Jack

SUFRAŻYSTKI Z BIAŁEJ?

Pocztówka ze zbiorów Jacka Kachla

Kto pod koniec XIX wieku załatwił galicyjskim kobietom prawo udziału w wyborach? Są dobre powody, by sądzić, że dziewięć mieszkanki Białej – Józefina Strzygowska, Berta Zipsej, Róża Heberfeld, Luiza Seeliger, Joanna Bukowska, Rozalia Zagórska, Joanna Ilming, Karolina Wątróbska i Maria Samesek.

Białanki złożyły skargę do Trybunału Państwa w Wiedniu na postępowanie lokalnych władz samorządowych, bo te skreśliły je z listy wyborców. Trybunał skargę rozpatrzył i przyznał rację kobietom. Galicyjska ordynacja wyborcza nie precyzowała bowiem, czy każdy zdolny do głosowania obywatel koniecznie musi być mężczyzną. Zdaniem trybunału – nie musiał.

Nie czarujemy się, sukces białanek nie był oszałamiający, nie chodziło o wy-

bory do wszystkich szacownych gremiów – tylko do samorządu, czyli rad gminnych oraz do Sejmu Krajowego Galicji. Wybierać oraz kandydować nie mogły wszystkie kobiety – tylko te, które płaciły odpowiednio wysokie podatki. Głosować trzeba było przez męskich pełnomocników, a przepis dotyczył tylko 15 miast – Lwowa, Krakowa, Przemysła, Stanisławowa, Tarnopola, Brodów, Jarosławia, Drohobycza, Białej, Nowego Sącza, Tarnowa, Rzeszowa, Sambora, Stryja i Kołomyi.

Niemniej wyłom został zrobiony i to na długo przed 1918 rokiem, kiedy to Polki zyskały wreszcie pełne prawa wyborcze.

Nazwiska aktywistek z Białej podaje w tekście z 1903 roku pt. *O prawach politycznych kobiet galicyjska działaczka emancypacyjna i nauczycielka Halina Witkowska: W Galicji stosowano się ogólnie*

MIASTO

Błogosławieństwo końcowe wygłosiła bp Marianne Christiansen
zdjęcia: parafia ewangelicka w Starym Bielsku

Uczestnicy kongresu na wycieczce w góry

SPOTKANIE LUTERAN W STARYM BIELSKU

W niedzielę 17 września parafia ewangelicka w Starym Bielsku gościła przedstawicieli kościołów ewangelickich zrzeszonych w Światowej Federacji Luteranckiej, której XIII Zgromadzenie Ogólne odbywało się od 13 do 19 września w Krakowie. Do Starego Bielska przyjechali: bp Marianne Christiansen z Danii, bp Bidhan Kumar Nayak z Indii, ks. Patras Marandi Satar z Nepalu, ks. Vanessa Ming z Hongkongu i Kadre Arikainen z Estonii.

Delegaci i delegatki wzięli czynny udział w nabożeństwie prowadzonym przez proboszcza parafii ks. dra Piotra Szarka i wikariusza ks. Artura Woltmana. Słowa pozdrowienia przekazał bp Nayak z Indii, przybliżając hasło zgromadzenia *Jedno ciało, jeden duch, jedna nadzieja*, a po nim do zebranych zwrócił się zastępca prezydenta Bielska-Białej Adam Ruśniak, który w swoim przemówieniu podkreślił wkład ewangelików w rozwój dwumieścia. Kazanie oraz błogosławieństwo końcowe wygłosiła bp Christiansen.

Po zakończeniu nabożeństwa wszyscy uczestnicy zostali zaproszeni do wspólnego pamiątkowego zdjęcia przed ołtarzem, a następnie goście wraz z wolontariuszami wybrali się na wycieczkę kolejką linową

na Szyndzielnę, skąd podziwiali panoramę Bielska-Białej.

Niedzielną popołudniem obfitowało w ciekawe rozmowy o sytuacji luteran w różnych częściach świata – od Danii, gdzie do kościoła luteranckiego należy około 70 procent społeczeństwa, po Indie, gdzie kościół luterancki Jeypore spotyka się z ogromnymi trudnościami ze względu na działania obecnych władz państwowych. Wzajemne słuchanie o doświadczanych radościach i trudach zbliżyło do siebie starobielskich parafian i odwiedzających, którzy na koniec wizyty serdecznie dziękowali za tak ciepłe przyjęcie. Warto dodać, że oprócz miłych wspomnień zabrali ze sobą także zestawy gadżetów z Urzędu Miejskiego.

Światowa Federacja Luterancka to międzynarodowa organizacja założona w 1947 roku, która zrzesza kościoły wywodzące się z tradycji luteranckiej. Członkostwo w federacji jest dobrowolne i obecnie należy do niej 150 kościołów, do których uczęszcza około 77 mln wiernych. Zgromadzenia Ogólne odbywają się raz na sześć lub siedem lat w różnych krajach na całym świecie. Tegoroczne, trzynaste z kolei, było pierwszym zorganizowanym w Polsce i drugim w tej części Europy. W naszym kraju żyje około 60.000 luteran, z czego większość na terenie diecezji cieszyńskiej, w której znajduje się Bielsko-Biała. W samym mieście funkcjonują trzy parafie luteranckie.

źródło: parafia ewangelicka w Starym Bielsku

do reskryptu ministerstwa stanu z dnia 31 lipca 1862 roku: „iż niewiasty w klasie wyborców miast i gmin wiejskich od prawa wyboru i obieralności są wykluczone, w klasie wielkich posiadaczy gruntowych prawo to wykonywać mogą”. Stanowczy wyłom w dotychczasowej praktyce na korzyść praw kobiety nastąpił dopiero w 1896 roku, gdy dziewięć mieszkanki miasta Białej (Strzygowska Józefina, Zipsej Berta, Heberfeld Róża, Seeliger Luiza, Bukowska Joanna, Zagórska Rozalia, Ilming Joanna, Wątróbska Karolina i Samesek Maria), których nazwiska skreśliło starostwo z listy wyborczej, wniosło skargę do trybunału państwa, który wydał orzeczenie wręcz przeciwnie dotychczasowemu tłumaczeniu galicyskiej ordynacji wyborczej – pisze Witkowska.

Zgodnie z ordynacją wyborczą, wybierać radnych i posłów mogli mieszkańcy gmin opłacający w nich przynajmniej od roku podatek bezpośredni od przedsiębiorstwa, nieruchomości lub od dochodu, obywatele państwa austriackiego. Dotychczas z automatu uznawano te przepisy za dotyczące tylko mężczyzn. Wręcz przeciwnie orzeczenie Trybunału Państwa brzmiało następująco: *nie ulega wątpliwości, iż niewiastom, o ile odpowiadają wymaganiom artykułu 1. galicyskiej ordynacji wyborczej gminnej, przysługuje prawo wybierania do rad gminnych i do Sejmu krajowego.*

Witkowska proponuje: *Za przykładem powyższym, odwołując się do orzeczenia trybunału państwa, iść mogą i powinny kobiety innych krajów koronnych, korzystać z minimalnych praw, ja-*

kie przysługują im obecnie, dążyć do ich rozszerzenia, do zniesienia ograniczeń uwłaczających godności kobiety i zdrowemu rozsądkowi.

I wylicza wszystkie grupy kobiet, którym nowa interpretacja ordynacji otworzyła drogę do urn.

Wiadomo, że kobiety w Galicji nie poprzestały na tym interpretacyjnym sukcesie, szły dalej, domagając się prawdziwego, powszechnego prawa wyborczego i zyskując dla swojej walki sprzymierzeńców. Ciekawe, czy – i jaki – aktywistki z Białej miały w tej walce udział.

Nie wiadomo, skąd Witkowska czerpała informacje o inicjatywie białanek. Nie wiadomo, kim były te kobiety. Białskie nitki, które znalazłam w kilku publikacjach zajmujących się kwe-

stią kobietą, prowadzą do tego jednego kłębka. Pierwsza nitka wpadła mi w oko w książce Katarzyny Dzimiry-Zarzyckiej *Samotnica. Dwa życia Marii Dulębianki*, wyd. Marginesy, 2022. Na szukaniu kilku kolejnych spędziłam trochę czasu w internecie (m.in. Walentyna Najdus, *O prawa obywatelskie kobiet w zaborze austriackim*).

Kłębkiem okazał się artykuł Heleny Witkowskiej *O prawach politycznych kobiet* – część publikacji *Głos kobiet w kwestii kobiecej* pod redakcją Kazimierzy Bujwidowej wydanej w 1903 r. w Krakowie. Tekst Witkowskiej został w 2019 r. opracowany przez Ewę Furgal. Teraz trzeba szukać dalej, pogrzebać w archiwach, ale to już zadanie dla fachowczyń i fachowców.

Maria Trzeciak

MIASTO

SAMODZIELNOŚĆ JUŻ OD MALUSZKA

W Żłobku Miejskim w Bielsku-Białej uczy się i bawi 243 maluszków. Mimo że nie ma tam sformalizowanego planu nauczania jak w szkole, dzieci wiele się uczą, spędzając miło czas. Potem do przedszkoli idą już bardzo samodzielne, same jedzą posiłki, same się ubierają. Marzenie każdej przedszkolanki!

Żłobek Miejski w Bielsku-Białej działa obecnie w trzech lokalizacjach – w specjalnie stworzonych dla tej placówki obiektach przy ul. Kazimierza Brodzińskiego 22, w budynku przy ul. Pod Grodziskiem 4 oraz – od 2021 r. – na Złotych Łanach przy ul. Jutrzenki 24. W pierwszej przygotowano miejsce dla 109 maluszków, w drugiej dla 94 i w trzeciej dla 40. A po przedwakacyjnym naborze na liście oczekujących na miejsce w żłobku nadal jest 143 dzieci! Dlatego o możliwość stworzenia kolejnych 24 miejsc z funduszy ministerialnego programu Maluch+ zabiega, w imieniu władz miasta, dyrektor Żłobka Miejskiego Jarosław Świć.

Bielską placówką kieruje od czterech lat, ma jednak bogate doświadczenie pedagogiczne, choć wcześniej zajmował się przede wszystkim trudną młodzieżą. To już za jego czasów stworzono w Bielsku-Białej filię żłobka na Złotych Łanach, adaptując pomieszczenia tamtejszej spółdzielni mieszkaniowej, gdzie wcześniej funkcjonował prywatny żłobek. Została tam po nim część wyposażenia, np. kosztowne meble tworzone na wymiar czy sanitariaty z odpowiednią wysokością umywalki i sedesów.

Prace adaptacyjne na Złotych Łanach odbywały się w trudnym pandemicznym czasie, podobnie jak remont w budynku przy ul. Pod Grodziskiem. Po objęciu placówki Jarosław Świć obejrzał stan wszystkich obiektów, a nawet zarządził próbną ewakuację pożarową w najstarszym z trzech obiektów żłobka. Zdecydowano wtedy o wykuciu dodatkowego wyjścia ewakuacyjnego i odnowieniu pomieszczeń do zajęć z dziećmi.

Kiedy już dyrektor wystarał się o pieniądze na remont pomieszczeń ze starą boazerią, to koszty materiałów budowlanych i robocizny tak wystrzeliły w górę, że nikt nie chciał wykonać prac za zaplanowane 43 tys. zł. Na szczęście w mieście zaczęła działać Spółdzielnia Socjalna Synergia, która zgodziła się zrobić remont za tę kwotę. Po zdjęciu boazerii okazało się, że kryła ona m.in. wnęki, które można było wykorzystywać na kaloryfery dotychczas zainstalowane na podłogach, i zwiększyć przestrzeń w pomieszczeniach dla dzieci. Pozostałą część starej boazerii zdjęli własnymi rękoma

dyrektor żłobka i jego zastępca Ryszard Siuciak, gdy podczas pandemii obiekt był zamknięty.

Obecnie Pod Grodziskiem trwa wymiana zniszczonego muru oporowego w ogrodzie. Przy okazji okazało się, że biegnie tam wodociąg, który był oznaczony na mapach w innym miejscu, dlatego na teren parkingowy przy żłobku musi wejść też Aqua.

Prowadzenie żłobka nie jest obligatoryjnym zadaniem samorządów, jednak wiele z nich – jak Bielsko-Biała – decyduje się na tworzenie takich placówek, żeby stworzyć możliwości opieki dla najmłodszych mieszkańców. Odpłatność za samorządowy żłobek to 18 proc. najniższej krajowej, czyli obecnie 648 zł. W bielskim żłobku rodzice płacą jeszcze 10 złotych dziennie za wyżywienie dziecka, jednak za dni, kiedy dziecko jest nieobecne w placówce, pieniądze są odliczane przy opłacie za kolejny miesiąc. W żłobku przy ul. Jutrzenki 24 stawka dzienna wynosi 15 zł. Dieta dla dzieci z alergiami jest nieco droższa, dlatego codzienne wyżywienie dla nich to koszt 17 zł.

Pracownikami żłobka są pedagodzy po studiach i specjalistycznych kursach, pracownicy administracyjni, pielęgniarka, kucharki i pomoce kuchenne, pracznia i konserwator. To oni dbają, żeby maluchom było w żłobku dobrze, żeby były nakarmione, wyspane i rozwijały się prawidłowo. W grupie maluchów i dzieci z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności jedna opiekunka przypada na pięć osób maluszków, w starszych grupach – na ośmioro dzieci.

– W pierwszej kolejności do żłobka przyjmowane są dzieci z rodzin wielodzietnych oraz z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności – informuje dyrektor.

Przed rozpoczęciem kolejnego roku żłobkowego placówka organizuje spotkania organizacyjne i adaptacyjne dla rodziców i dzieci. Przekazują wtedy istotne informacje o działalności żłobka, m.in. o ubezpieczeniu, o planowanych dniach wolnych, o organizacji pracy podczas ferii oraz wakacji.

– Niezwykle ważny jest proces adaptacyjny dziecka w żłobku, ale też rodziców do nowej sytuacji, w której pozostawiają maluszka opiekunom. Czasem

rodzice przechodzą go znacznie gorzej niż dzieci... Dlatego na jedno ze spotkań razem z radą rodziców zaprosiliśmy psycholożkę Katarzynę Wnęk-Joniec. Mówiła o tym, jak się zachowywać, żeby ten proces adaptacyjny przebiegał szybciej – opowiada dyrektor. – Radzimy, żeby na początku przygody ze żłobkiem, we wrześniu, stopniowo wydłużać pobyt dziecka. To sprawi, że dziecko szybciej się do żłobka przyzwyczai.

Do najmłodszej grupy Biedronki przyjmowane są dzieci od około 5. miesiąca życia.

– To niesamowite, jak patrzy się na te dzieci, które na początku leżą w bujaczkach, a po roku siedzą przy stolikach, trzymając samodzielnie w rączkach łyżeczkę czy szklankę – mówi Jarosław Świć.

Co roku odbywa się podpisywanie wniosków o współpracy żłobka z rodzicami. Konstytuuje się też rada rodziców – z każdej grupy dzieci jeden rodzic – która decyduje o wysokości składki. I z tych pieniędzy przygotowywane są atrakcje dla maluchów – przedstawienia teatryków, bale, upominki z okazji Dnia Dziecka czy Mikołaja. O wydatkowaniu tych pieniędzy także decyduje rada rodziców, m.in. rada kupiła dwa aparaty cyfrowe do dyspozycji żłobka, żeby uwiecznić miłe chwile w placówce.

– Na koniec roku rada rodziców sfinansowała upominki dla każdego dziecka, a odchodzące dzieci otrzymały plecaczki – przypomina dyrektor.

Ważna jest też informacja o stanie zdrowia dziecka, o alergiach pokarmowych – można wtedy przygotować najbardziej odpowiednie posiłki dla każdego z podopiecznych. Z kuchni żłobka Pod Grodziskiem podczas naszej wizyty rozchodził się zapach pysznej zupy. Tego dnia był to krem z soczewicy, a w parowym piecu konwekcyjnym dochodziła cielęcina w jarzynach.

W bielskim żłobku maluchy dostają to, co najlepsze. Kucharki przygotowują udziec z indyka, pasztecik z królika, cielęcinę czy pulpeciki z dorsza. Wszystkie świeże i smaczne. Nawet marmolada podawana do grahamy nie pochodzi ze sklepowego słoika, tylko jest świeżo smażona przez panie kucharki.

Aż by się chciało wykupić tam abonament... wag

MIASTO

PONAD 80 POWODÓW DO DUMY

Z laureatami konkursów i olimpiad przedmiotowych z bielskich szkół różnych szczebli spotkał się 14 września w sali sesyjnej Ratusza prezydent miasta Jarosław Klimaszewski. Spotkanie miało swój cel. Ponad 80 uczniów z rąk władarza otrzymało bowiem jednorazowe stypendia za wybitne osiągnięcia w roku szkolnym 2022/2023.

Nagrodzeni to uczniowie 25 bielskich szkół, publicznych i prywatnych, którzy uzyskali bardzo wysoką średnią ocen i tytuł laureata konkursu przedmiotowego, olimpiady przedmiotowej lub konkursu artystycznego. Wśród 83 osób 6 uczniów ze szkół podstawowych otrzymało nagrody rzeczowe, a 34 pozostałych uczniów szkół podstawowych oraz 43 szkół ponadpodstawowych – nagrody pieniężne.

Po jednym laureacie w roku szkolnym 2022/2023 miały szkoły podstawowe nr 1, 6, 18, 25, 27, 32, 33 i 37. Po dwóch szkoły podstawowe nr 13, 20, 36 z oddziałami integracyjnymi oraz Prywatna Szkoła Podstawowa Smyk, Szkoła Podstawowa Skala i Anglojęzyczna Szkoła Podstawowa Oxford Primary School.

Wśród szkół średnich po jednym laureacie miały I LO im. Mikołaja Kopernika, VIII LO w Zespole Szkół Medycznych i Ogólnokształcących im. Hanny Chrzanowskiej, Zespół Szkół im. Juliana Tuwima oraz Technikum nr 7 w Zespole Szkół Technicznych i Handlowych. Dwóch laureatów miało ZSEiM, trzech – Dwujęzyczna Szkoła Podstawowa im. W. Kopalińskiego, czterech – III LO w ZSO im. Stefana Żeromskiego, a 11 – V LO.

Szkoła Podstawowa i Liceum Katolickie Towarzystwa Kulturalnego miały w ubiegłym roku szkolnym 6 laureatów, a Szkoła Podstawowa Zgromadzenia Córek Bożej Miłości 5. Najwięcej, bo 28 laureatów, miał Zespół Państwowych Szkół Muzycznych.

W sumie daje to 14 laureatów ze szkół podstawowych, 21 ze szkół średnich i 20 ze szkół niepublicznych – podstawowych i średnich oraz 28 ze szkoły muzycznej.

Stypendia młodym ludziom wręczał prezydent miasta Jarosław Klimaszewski w obecności dyrektorów szkół i rodziców dzieci oraz przewodniczącej Rady Miejskiej Bielska-Białej Doroty Piegizk-Izidorczyk. Wcześniej władarz zwrócił się do uczniów.

– Nasze miasto od lat statystycznie ma bardzo dobre wyniki w edukacji, a wy jesteście elitą. Jestem z was dumny. Dziś chcieliśmy to podkreślić, zapraszając was do tej sali, gdzie zapadają najważniejsze decyzje, aby was uhonorować i nagrodzić. Trudno przecenić znaczenie, jakie edukacja i jej wysoki poziom mają dla przyszłości naszego miasta – miasta, które stara się, mimo trudnych czasów, być miastem europejskim, wielokulturowym, stawiającym na wiedzę. Wiem, że

po zakończeniu nauki w szkołach średnich pewnie niekoniecznie wybieriecie do studiowania Bielsko-Białą, chociaż mamy w mieście dwa uniwersytety. Ale robimy wszystko, żebyście tu wrócili po studiach, ze swoją wiedzą. Przy dzisiejszym rozwoju technologii, zwłaszcza w branży IT, miejsce, w którym pracujecie, jest drugorzędne, bo możecie to robić z każdego punktu na globie. Bardzo bym sobie życzył, żeby ten punkt był w naszym mieście – mówił prezydent.

Uczniom gratulowała również przewodnicząca Rady Miejskiej.

W podziękowaniu za uroczystość i zaproszenie do Ratusza głos zabrał jeden ze stypendystów – Maciej Boroń, uczeń III LO im. Stefana Żeromskiego. Jego głos wzruszył chyba wszystkich.

– Dziękuję za dostrzeżenie trudu, jaki każdy z nas tu obecnych włożył w naukę. Jako młodzi ludzie nie raz stajemy przed trudnymi wyborami, inwestujemy swój czas, licząc, że to co robimy, ma jakieś znaczenie. Dzisiejsza uroczystość jest zwieńczeniem podjętych przez nas decyzji i działań. Jest to dla nas naprawdę ogromne wyróżnienie i szansa na dalszy rozwój. Jesteśmy dumni, że w takich okolicznościach – tu rozejrzał się po sali sesyjnej – możemy reprezentować nasze szkoły. Dziękujemy za zaufanie, jakim pan nas obdarza, i mamy nadzieję, że już w niedalekiej przyszłości dostarczymy naszemu kochanemu Bielsku wielu powodów do dumy – deklarował młody człowiek. Wspieranie najwybitniejszych uczniów bielskich szkół ma w naszym mieście długoletnią tradycję, pierwsze jednorazowe stypendia zostały przyznane w 2009 roku. Prezydent miasta co roku nagradza stypendiami uczniów osiągających ponadprzeciętne wyniki w nauce, których wiedza i edukacyjne osiągnięcia wykraczają ponad programowe wymagania. Wszystko to ma na celu motywowanie młodych ludzi do odkrywania własnych uzdolnień, do pracy nad ich rozwijaniem, do pogłębiania wiedzy, zachęcanie do uczestnictwa w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, a także promowanie wyróżniających się uczniów, ich szkół i nauczycieli w środowisku lokalnym, tak aby stawali się oni pozytywnymi wzorami dla innych i zwiększali aspiracje edukacyjne.

W sumie pula tegorocznych stypendiów wyniosła ponad 72.000 zł.

Emilia Klejmont

MUZEUM PAMIĘCI

Kłopoty z pamięcią, otępienie, gorsze radzenie sobie z codziennymi czynnościami – demencja i inne choroby neurodegeneracyjne to poważny problem społeczny. 26 września w Willi Sixta zainaugurowano projekt Muzeum Pamięci, dotyczący wspierania osób z takimi chorobami oraz ich opiekunów.

Na spotkanie zaprosiła Galeria Bielska BWA, Fundacja Wyspa Pamięci oraz Marcel Andino Velez. W rozpoczęciu projektu uczestniczyli przedstawiciele samorządu – m.in. zastępca prezydenta Bielska-Białej Adam Ruśniak – i miejskich jednostek opiekuńczych oraz rodziny i opiekunowie osób z chorobami demencyjnymi.

Pierwszą prelekcję pt. *Muzeum Pamięci – korzyści i możliwości* wygłosił ambasador projektu Muzeum Pamięci Marcel Andino Velez, gerontolog, koordynator opieki geriatrycznej, w latach 2007–2019 zastępca dyrektora Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie. Jego wystąpienie dotyczyło budowania społeczności przyjaznej dla osób z chorobami neurodegeneracyjnymi i ich opiekunów. Miejscem jej budowania mogą być galerie sztuki.

Marcel Velez omówił korzyści płynące z cyklicznych spotkań w galerii – np. w formie warsztatów – dla osób z chorobami otępiennymi. Przygotowane w projekcie warsztaty, ze względu na swoją specyfikę, będą prowadzone w niewielkich grupach.

Wszystkich seniorów Galeria Bielska BWA zaprasza do zwiedzania aktualnych wystaw w siedzibie głównej galerii i w Willi Sixta, do udziału w warsztatach artystycznych i oprowadzaniach po ekspozycjach, a także do zainteresowania się projektem Muzeum Pamięci.

– Galeria Bielska BWA, jak wiele instytucji kultury, muzeów i galerii sztuki, zaprasza seniorów do udziału w wydarzeniach przygotowanych specjalnie z myślą o dojrzałych odbiorcach sztuki. Będą to zarówno cykliczne wydarzenia, w których chętnie uczestniczą starsi widzowie – np. *Srebrny horyzont sztuki*, jak i nowe, wśród których są warsztaty artystyczne z wykorzystaniem techniki linorytu, czy też projekt Muzeum Pamięci, umożliwiający kontakt ze sztuką osobom z chorobami demencyjnymi – zaprasza dyrektor Galerii Bielskiej BWA Agata Smalcerz.

Na przełomie września i października – od 29 września do 1 października – w BWA trwa *Weekend seniora z kulturą* zainicjowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Jack

MIASTO

REMIIDIUM NA SAMOTNOŚĆ

– dokończenie ze str. 1

– Liczymy, że to seniorzy będą kreować przestrzeń centrum, że to oni pokażą nam kierunek, w którym powinniśmy podążać – apelowała naczelniczka Wydziału Polityki Społecznej UM Ewa Swatek.

A potencjał ku temu jest ogromny. Pomieszczenia Centrum Seniora zajmują część ostatniej kondygnacji zrewitalizowanego budynku przy ul. Romana Dmowskiego 6. Na trzecie piętro wygodnie dojedziemy dużą windą. Przestronne są też korytarze i pomieszczenia – sale integracyjne, warsztatowe, sala ruchowa, komputerowa, pokój Rady Seniorów, punkt informacyjny oraz szatnia. Bezpośrednio z centrum jest wyjście na dach drugiego zrewitalizowanego budynku przy ul. Romana Dmowskiego 10 – zaadaptowanego na zielony taras, z miejscem do relaksu oraz karmnikami dla ptaków i budkami legowymi dla jerzyków.

O inwestycji opowiadał najlepiej w tej kwestii zorientowany zastępca prezydenta miasta Piotr Kucia.

– Ten budynek liczy ponad 100 lat. Była tu fabryka sukna, a po drugiej wojnie światowej Zakłady Przemysłu Włókienniczego Wega. Po 1990 r. te dwa budynki stały puste. I wśród różnych wyzwań, które wyznacza mi pan prezydent, otrzymałem kolejne – rewitalizację tego miejsca – przyznał P. Kucia. – Musieliśmy praktycznie do gołej skorupy wszystko tu rozgrzebać i od nowa zbudować. Oczywiście we współpracy z konserwatorem zabytków i osobami aranżującymi wnętrza – podsumował, po czym dodał nieskromnie, że wnętrza są imponujące, a wygląd elewacji też jest powodem do dumy.

4 października, na zakończenie miejskich Dni Seniora, w centrum odbyła się dyskoteka w stylu lat 70. Regularne działania są w planach od 9 października. Będą to wykłady historyczne, spotkania przy grach planszowych, spotkania z dietetykiem, zajęcia poszerzające wiedzę o aplikacjach na telefon czy spotkania z policjantami z wydziału prewencji. Centrum Seniora

będzie również wykorzystywane jako przestrzeń wystawiennicza; drugi raz prawdopodobnie z okazji tegorocznego Foto Art. Festiwalu im. Andrzeja Batury. Tymczasem 28 września w ramach otwarcia w centrum odbył się wernisaż akwarel Leszka Henryka Dryi i bardzo nastrojowy występ zespołu Riffertone.

Przebudowa i adaptacja budynków przy ul. Romana Dmowskiego 6 i 10 na potrzeby Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej kosztowała 19.829.804,91 mln zł, w tym ponad 1,2 mln zł to koszt umeblowania i wyposażenia obiektu. Pieniądze na inwestycję pochodziły z pożyczki rewitalizacyjnej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (RPO WSL 2014 – 2020) Oś Priorytetowa 10: *Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna* Działanie 10.4: *Poprawa stanu środowiska miejskiego*.

Prace zaczęły się 5 października 2021 roku, a zakończyły 19 lipca tego roku.

Na parterze budynku pod numerem 6 znajdują się pomieszczenia biurowe do wynajęcia, z salą konferencyjną. Dwa kolejne piętra zajmą urzędnicy; zgodnie z planem, do obiektu przeniesie się Wydział Geodezji i Kartografii UM. W budynku pod numerem 10 będzie działać urzędowe archiwum. Nastąpi to niebawem.

Emilia Klejmont

Zielony taras przy ul. Dmowskiego 10

PRZETARGI

Prezydent Bielska-Białej ogłasza pierwszy przetarg pisemny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej, położonej w Bielsku-Białej **przy ul. Lajkonika**, stanowiącej własność Gminy Bielsko-Biala oznaczenie: dz. 3342/1, obręb Wapienica obj. Kw BB1B/00061068/6

powierzchnia: 1.398 m²
cena wywoławcza: 279.600,00 zł
wadium: 27.000,00 zł

Do ceny nieruchomości osiągniętej w przetargu zostanie doliczony podatek VAT w wysokości obowiązującej na dzień sprzedaży. Na dzień ogłoszenia przetargu stawka podatku VAT wynosi 23 proc.

Działka 3342/1 stanowi płaski, niezabudowany teren o kształcie regularnym, umożliwiającym samodzielne zagospodarowanie. Jest to obszar dawnej, zlikwidowanej bocznic kolejowej. Działka od strony południowej przylega do ul. Lajkonika, od strony zachodniej i północnej graniczy z terenem przeznaczonym na cele produkcyjno-usługowe, od wschodu – na cele mieszkaniowe. Działka porośnięta jest zielenią (krzewami i drzewami). Istniejący starodrzew pełni funkcję zieleni izolującej sąsiedni teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej od terenu zabudowy produkcyjnej i usługowej i podlega ochronie.

Mając na uwadze dotychczasowy sposób zagospodarowania terenów sąsiadujących z ww. działką gminną (dawna baza paliw płynnych), realizacja przyszłej inwestycji na dz. 3342/1, zgodnie z zapisami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wymagać będzie przeprowadzenia rekultywacji zdegradowanej gleby i ziemi na zasadach wynikających z przepisów odrębnych. Kanalizacja deszczowa posadowiona na dz. 3342/1 nie stanowi własności Spółki AQUA.

Ww. działka gminna położona jest w terenie, dla którego obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty uchwałą Rady Miejskiej nr XLIV/1063/2009 z 30 czerwca 2009 r., zmienionej uchwałą Rady Miejskiej nr XXXV/833/2021 z dnia 23.09.2021 r. Nieruchomość w całości położona jest w jednostce 12 P-U – produkcja, hurtownie, centra magazynowo dystrybucyjne, rzemiosło, usługi (z wyjątkiem usług oświaty, zdrowia i obiektów handlowych wielkopowierzchniowych).

Obsługa komunikacyjna ww. nieruchomości możliwa jest bezpośrednio z ul. Lajkonika, w miejscu istniejącego torowiska do byłego składu produktów naftowych na terenie sąsiednim. Lokalizację zjazdu należy uzgodnić z Miejskim Zarządem Dróg w Bielsku-Białej. Nieruchomość jest wolna od obciążeń i nie jest przedmiotem zobowiązań.

Osoby zamierzające uczestniczyć w przetargu powinny złożyć w terminie do 19 października 2023 r. (w zamkniętej kopercie) pisemną ofertę. Opis koperty: imię, nazwisko i adres oferenta albo nazwa lub firma oraz

WYŁOŻENIE PROJEKTU ZMIANY PLANU

Na podstawie art. 17 pkt 9 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w związku z art. 66 ust. 2 ustawy z 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, art. 39 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 ustawy z 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz uchwały nr LX/1361/2023 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z 20 czerwca 2023r., zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego **dla obszaru obejmującego przebieg ul. Nowo-Piekarskiej (nazwa robocza) – dla terenu położonego w rejonie ul. Stefana Okrzei** w dniach od 13 października 2023 roku do 3 listopada 2023 roku w siedzibie Biura Rozwoju Miasta (pl. Ratuszowy 6, pok.

429), w poniedziałki, wtorki, środy, w godz. od 10.00 do 14.00, w czwartki w godz. od 14.00 do 18.00 i piątki w godz. od 10.00 do 13.00.

Projekt jest również udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Biura Rozwoju Miasta (strona internetowa: brm.bielsko-biala.pl).

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie zmiany planu miejscowego rozwiązaniami odbędzie się w dniu 26 października 2023 roku w siedzibie Biura Rozwoju Miasta (pl. Ratuszowy 6, pokój 423) o godz. 15.00.

Każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie zmiany planu miejscowego, może wnieść uwagi. Uwagi należy składać do Prezydenta Miasta Bielska-Białej na piśmie (pocztą lub na dziennik podawczy Urzędu Miejskiego) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w tym poczty elektronicznej na adres: kaminski.sekretariat@um.bielsko-biala.pl, z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do 17 listopada 2023 roku. □

RATUSZ OGŁASZA

siedziba, jeżeli oferentem jest osoba prawna lub inny podmiot; oznaczenie oraz adres nieruchomości; zapis: *Nie otwierać przed dniem 25 października 2023 r. przed godziną 10.00.*

Pisemna oferta powinna zawierać: imię, nazwisko i adres oferenta albo nazwę lub firmę oraz siedzibę, jeżeli oferentem jest osoba prawna lub inny podmiot; datę sporządzenia oferty; oświadczenie, że oferent zapoznał się z warunkami przetargu i przyjmuje te warunki bez zastrzeżeń; oferowaną cenę (wyższą od ceny wywoławczej) i sposób jej zapłaty.

Do oferty należy dołączyć kopię dowodu wniesienia wadium. Ofertę należy złożyć w sekretariacie Wydziału Nieruchomości Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej przy pl. Ratuszowym 5, pok. 202 (II piętro) od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu Miejskiego. Otwarcie ofert nastąpi przy udziale oferentów 25 października 2023 r. o godz. 10.00 w sali nr 208 (II piętro) Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej przy pl. Ratuszowym 5. Wadium należy wpłacić nie później niż do 19 października 2023 r.

Prezydent Bielska-Białej ogłasza pierwszy przetarg pisemny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej, położonej w Bielsku-Białej **przy ul. Źródlanej**, stanowiącej własność Gminy Bielsko-Biała oznaczenie: dz. 821/121 obręb Lipnik obj. Kw BB1B/00038082/0 powierzchnia: 604 m² cena wywoławcza: 181.200,00 zł wadium: 18.000,00 zł

Do ceny nieruchomości osiągniętej w przetargu zostanie doliczony podatek VAT w wysokości obowiązującej na dzień sprzedaży. Na dzień ogłoszenia przetargu stawka podatku VAT wynosi 23 proc.

Działka 821/121 stanowi niezabudowany teren o kształcie zbliżonym do prostokąta, umożliwiającym samodzielne zagospodarowanie.

Działka położona jest w terenie, dla którego nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Bielska-Białej, teren znajduje się w obszarze MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Dla ww. działki Burmistrz Czechowic-Dziedzic wydał decyzję nr UA.6730.2.72.2022 z 4 sierpnia 2022 r. o ustaleniu warunków zabudowy dla inwestycji pn. *budowa budynku mieszkalnego jednorodzinnego* na działce nr 821/121 obręb Lipnik, zlokalizowanej przy ulicy Źródlanej w Bielsku-Białej.

Teren działki porośnięty jest licznymi drzewami i krzewami. W celu realizacji inwestycji na przedmiotowej działce niezbędne będzie ich usunięcie, zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

Istnieje możliwość skomunikowania działki 821/121 od strony ul. Źródlanej. Wybór konkretnej lokalizacji zjazdu wynikać powinien z docelowego sposobu zagospodarowania przedmiotowej nieruchomości, jak również winien uwzględniać zminimalizowanie wycinki istniejącego drzewostanu w pasie drogowym tej ulicy na dz. 821/191.

Teren działki wymaga również uporządkowania gospodarki wodnej. Na nieruchomości występują liczne wybiegi wód, które spływają korytkami wykształconymi

naturalnie, zgodnie ze spadkiem terenu, w stronę działki 821/123 stanowiącej własność osób prywatnych.

Część z tych wód stagnuje przy podmurówce wybudowanego ogrodzenia w granicy działek 821/121 i 821/123, tworząc zastoiska. Pozostała część wód spływa do kanału wybudowanego pod podmurówką przedmiotowego ogrodzenia. Kanał nie został wprowadzony do zasobu geodezyjnego tut. Urzędu i nie jest znany jego przebieg.

Ponadto na działce gminnej znaleziono liczne fragmenty przerwanej sieci drenażowej, które mogą powodować podmokłość terenu. Nieruchomość jest wolna od obciążeń i nie jest przedmiotem zobowiązań.

Osoby zamierzające uczestniczyć w przetargu powinny złożyć w terminie do 20 października 2023 r. (w zamkniętej kopercie) pisemną ofertę. Opis koperty: imię, nazwisko i adres oferenta albo nazwa lub firma oraz siedziba, jeżeli oferentem jest osoba prawna lub inny podmiot; oznaczenie oraz adres nieruchomości; zapis: *Nie otwierać przed dniem 26 października 2023 r. przed godziną 10.00.*

Pisemna oferta powinna zawierać imię, nazwisko i adres oferenta albo nazwę lub firmę oraz siedzibę, jeżeli oferentem jest osoba prawna lub inny podmiot; datę sporządzenia oferty; oświadczenie, że oferent zapoznał się z warunkami przetargu i przyjmuje te warunki bez zastrzeżeń; oferowaną cenę (wyższą od ceny wywoławczej) i sposób jej zapłaty.

Do oferty należy dołączyć kopię dowodu wniesienia wadium. Ofertę należy złożyć w sekretariacie Wydziału Nieruchomości Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej przy pl. Ratuszowym 5, pok. 202 (II piętro) od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu Miejskiego. Otwarcie ofert nastąpi przy udziale oferentów 26 października 2023 r. o godz. 10.00 w sali nr 208 (II piętro) w gmachu Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej przy pl. Ratuszowym 5. Wadium należy wpłacić nie później niż do 20 października 2023 r.

Wadium do przetargów wpłaca się przelewem na konto: Urząd Miejski w Bielsku-Białej Wydział Finansowo-Księgowy 60 1020 2313 0000 3502 1095 6268 PKO Bank Polski S.A. Potwierdzeniem wpłaty wadium jest wpływ pieniędzy na konto Urzędu w wyżej podanym terminie.

Wadium zwraca się w terminie do 3 dni od daty przetargu, a wpłacone przez uczestnika, który przetarg wygrał zalicza się na poczet ceny nabycia nieruchomości. Wadium ulega przypadkowi w razie uchylecia się uczestnika, który przetarg wygrał od zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości.

Zaoferowaną kwotę za nieruchomość należy uiszczyć w całości przed zawarciem umowy sprzedaży nieruchomości.

Koszty zawarcia umowy notarialnej ponosi nabywca. Z dodatkowymi warunkami przetargu można zapoznać się w Urzędzie Miejskim w Bielsku-Białej w Biurze Obsługi Interesanta (budynek przy pl. Ratuszowym 6, parter, stanowisko nr 6, tel. 33 4971 806) lub w Wydziale Nieruchomości (budynek przy pl. Ratuszowym 5, II piętro, pok. 213, tel. 33 4701 224) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej. Adres strony internetowej Urzędu: <https://bip.bielsko-biala.pl>.

Prezydent Miasta może odwołać ogłoszony przetarg z ważnych powodów. Przetarg może zostać zamknięty bez wybrania którejkolwiek z ofert. □

SPRZEDAŻ

Prezydent Bielska-Białej, działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. 2023, poz. 344 ze zm.), podaje do publicznej wiadomości, że od 6 października 2023 r. do 27 października 2023 r. na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Biuletynie Informacji Publicznej bip.um.bielsko-biala.pl zamieszczony został na okres 21 dni wykaz nieruchomości stanowiących własność gminy Bielsko-Biała, przeznaczonych do sprzedaży:

- dz. 201/103 o pow. 114 m², obręb Lipnik, przy ul. Juliana Ursyna Niemcewicza – sprzedaż w drodze bezprzetargowej w trybie art. 37 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy, na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej – dz. 201/47, 201/48, 201/49 i 201/63;
- dz. 379/192 o pow. 4 m², obręb Aleksandrowice, położona przy ul. Olszowej – sprzedaż w drodze bezprzetargowej w trybie art. 37 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy, na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej dz. 379/57;
- dz. 89/4 o pow. 125 m², obręb Dolne Przedmieście 14, położona przy ul. Budowlanych – sprzedaż w drodze bezprzetargowej w trybie art. 37 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy, na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej – dz. 12/3;
- dz. 89/5 o pow. 83 m², obręb Dolne Przedmieście 14, położona przy ul. Budowlanych – sprzedaż w drodze bezprzetargowej w trybie art. 37 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy, na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej, oznaczonej jako działka 13/3;
- dz. 787/44 o pow. 58 m², obręb Mikuszowice Śląskie, położona przy ul. Bystrzańskiej – sprzedaż w drodze przetargu ograniczonego do właścicieli lub użytkowników wieczystych nieruchomości przyległych: dz. 425/36, dz. 453/12, obr. Mikuszowice Śląskie. □

DZIERŻAWA

Na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 344 ze zm.) prezydent Bielska-Białej podaje do publicznej wiadomości, że na okres 21 dni na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej bip.um.bielsko-biala.pl 6 października 2023 r. zamieszczone zostały wykazy nieruchomości, stanowiących własność gminy Bielsko-Biała, przeznaczonych do oddania dzierżawę w drodze bezprzetargowej oraz do użyczenia:

- dzierżawa:
  - cz. dz. 384/162 obręb Aleksandrowice, na czas oznaczony 3 lat, użyczenie:
  - cz. 894/38 obręb Bystra Śląska, na czas oznaczony 10 lat;
  - dz. 428/8 obręb Kamienica, na czas oznaczony 12 miesięcy. □

MIASTO

ZAPOBIEC OSTEOPOROZIE

Jeszcze do listopada można skorzystać z bezpłatnych badań w kierunku osteoporozy w ramach *Programu profilaktyki złamań osteoporotycznych dla mieszkańców miasta Bielska-Białej na lata 2021-2025*.

Na osteoporozę choruje ponad 2 mln Polaków. Jej skutkiem jest bezobjawowe i bezbolesne pogarszanie się stanu układu kostnego, za którym idzie zwiększona podatność na występowanie złamań. Wczesne rozpoznanie osteoporozy pozwala na wdrożenie odpowiedniego postępowania leczniczego.

Jak przypomina Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej, *Program profilaktyki złamań osteoporotycznych dla mieszkańców miasta Bielska-Białej* skierowany jest do kobiet w wieku 60 lat i więcej oraz mężczyzn w wieku 70 lat i więcej. Z programu wyłączone są osoby z już zdiagnozowaną i/lub leczoną osteoporozą.

Program obejmuje oszacowanie metodą FRAX 10-letniego ryzyka złamania kości oraz edukację zdrowotną, w tym warsztaty edukacyjne z lekarzem i fizjoterapeutą. Osoby, u których w bada-

niu FRAX stwierdzone zostaną nieprawidłowości (zwiększone ryzyko złamania kości), skierowane zostaną na badanie densytometryczne i konsultację lekarską. O konieczności wykonania badania densytometrycznego każda osoba zostanie poinformowana indywidualnie.

Badania wykonywane są w Przychodni Onkologicznej Beskidzkiego Centrum Onkologii-Szpitala Miejskiego im. Jana Pawła II przy ul. Wyzwolenia 18, w dni powszednie w godzinach 9.00-13.30. Zarejestrować się do udziału w programie i uzyskać więcej informacji można w ww. godzinach pod nr telefonu 661307618. Uwaga! Do programu można przystąpić tylko raz w ciągu jego trwania.

ZAWALCZ O SWOJE SERCE

Serce człowieka to niezwykle narząd, który wykonuje nieustanną pracę przez całe życie. Jeżeli przyjmujemy, że serce kurczy się średnio 60 razy na minutę, to w ciągu godziny skurczy się 3.600 razy, w ciągu doby – 86.400, w ciągu miesiąca 2.592.000 razy, w ciągu roku 31.104.000 razy – czyli w ciągu przeciętnej długości życia kurczy się średnio 2,5–3,5 mld razy.

Czy jednak zawsze jest tak wytrzymałe? Jak wzmocnić serce? Jak zapobiegać chorobom serca?

Profilaktyka pierwotna powinna być wdrażana bardzo wcześnie – nawyki prozdrowotne tak naprawdę już od wieku niemowlęcego, o co powinni zadbać rodzice, edukacja zdrowotna na etapie przedszkolnym i szkolnym.

Należałoby się zastanowić nad podstawami programowymi w zakresie nauki o zdrowiu. Biorąc pod uwagę, że Polacy nadal najczęściej umierają na choroby układu krążenia, jest dużo do zrobienia. My, medycy tak naprawdę wpływamy na zdrowie ludzi w 10-15 proc., reszta to styl życia, nawyki żywieniowe, modyfikacja czynników ryzyka, szczególnie tych, na które mamy wpływ.

I tak na prawdę to jest prawdziwa walka na każdym etapie życia. Wiemy, jak trudno jest walczyć ze zbędnymi kilogramami, mając nadwagę czy otyłość – nieustanne diety z nawracającym efektem jojo. Znaczące zagrożenie stanowią także – palenie tytoniu jako czynnik ryzyka nie tylko choroby wieńcowej, udaru mózgu czy zawału serca, ale także chorób nowotworowych; brak aktywności fizycznej, cukrzyca typu II, zaburzenia lipidowe, nadmierne spożycie alkoholu, nadciśnienie tętnicze. Oczywiście na czynniki niemodyfikowalne – jak płeć, wiek czy wywiad rodzinny przedwcześnie-

go występowania chorób sercowo-naczyniowych – nie mamy wpływu.

Ponieważ miażdżyca to cichy zabójca i może podstępnie rozwijać się przez wiele lat, a rozpocząć się już w łonie matki u osób predysponowanych genetycznie, powinniśmy wreszcie skończyć z mitem, że skoro nie mam objawów, to mnie to nie dotyczy. Wiedza medyczna oparta na faktach pokazuje jasno, że postępowanie nefarmakologiczne to główny cel do osiągnięcia, a droga do tego celu jest czasem zawila i kręta, co zauważamy w praktyce klinicznej.

Jak zatem zachęcić do profilaktyki młodzież, zwłaszcza w dzisiejszych czasach, kiedy większość czasu młodzi ludzie spędzają przed ekranem komputera czy telefonu komórkowego, kiedy granie w przysłówką gumę, zabawy na trzepaku czy gra w berka to już historia. Dlatego stawiamy na edukację, np. w trakcie obchodów Światowego Dnia Serca, czy innych spotkań z młodzieżą – przy takich okazjach należy o tym mówić głośno.

Zwracamy uwagę na zagrożenia w perspektywie następnych lat. W Polsce bardzo mało ludzi korzysta z profilaktyki (szacuje się, że tylko ok. 30 proc. populacji), znacznie więcej publicznych środków wydajemy na leczenie chorób. Może dlatego korzyści płynące z profilaktyki obserwujemy często po wielu latach, ponieważ jest to jednak strategia poprawiająca znacznie długość i jakość naszego życia. Dlatego walczmy o siłę i sprawność naszego serca.

dr n. med. Agnieszka Gorgoń-Komor
specjalista kardiolog, specjalista chorób
wewnętrznych

WAŻNE TELEFONY

Urząd Miejski, pl. Ratuszowy 1, 5 i 6 oraz ul. ks. Stanisława Stojalskiego 32 pracuje od poniedziałku do środy w godz. 7.30–15.30, w czwartki 7.30–18.00, w piątki 7.30–13.00
Centrala: 334971497, faks: 334971786
Informacja: pl. Ratuszowy 6, tel. 334971800

Awaria oświetlenia ulicznego: UM, tel. 334971702, tel. 991
Awaria świateł sygnalizacji drogowej: MZD, tel. 334726010, od 7.30 do 15.30

PreZero Bielsko-Biała S.A. (dawniej SUEZ) w godzinach pracy tel. 459595469, 571232625
e-mail: BOK.BB@prezero.com

Wydział Gospodarki Miejskiej UM tel. 334971703, 334971508
naczelnik WGM tel. 334971507, 600004236
e-mail: gosp.miejska@um.bielsko-biala.pl

Miejski Zarząd Dróg, tel. 334726010 od 7.30 do 15.30
e-mail: sekretariat@mzd.bielsko.pl
Dział Parkingów i Strefa Płatnego Parkowania: 334726000

Pogotowie weterynaryjno-sanitarne oraz Schronisko dla zwierząt: 338141818
w UM tel. 334971508 od 7.30 do 15.30

Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej: tel. 338146221 lub 19288
Niebieska Linia 338119900
telefon dla niesłyszących i niedosłyszących (kontakt w formie sms) 530560611
e-mail: poikbielsko@interia.pl

Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy 338150984

Straż Miejska tel. 986, 338228114, 338228115
e-mail: sm@strazmiejska.bielsko.pl
Miejska Komenda Policji tel. 997, 112, 478571255
Państwowa Straż Pożarna tel. 998, 338126065

POGOTOWIA
Pogotowie ratunkowe tel. 999
Pogotowie energetyczne tel. 991
Pogotowie gazowe tel. 992
Pogotowie ciepłownicze tel. 993
Pogotowie wodociągowe tel. 994
e-mail: aqua@aquacom.pl
GOPR tel. 985, 338296900

Rada Seniorów Miasta Bielska-Białej tel. 518676301
dyżury w czwartki w godz. 11.00-13.00 w Centrum Seniora przy ul. Romana Dmowskiego 6

MIASTO

ROWER NIGDY SIĘ NIE NUDZI

Pomimo niesprzyjającej aury prawie tysiąc osób 24 września wzięło udział w 52. Bielskim Rodzinnym Rajdzie Rowerowym.

Zbiórka uczestników odbyła się na placu Ratuszowym. Obecny na starcie patron imprezy prezydent Jarosław Klimaszewski dopingował uczestników. O bezpieczeństwie na drodze mówili policjantka mł. asp. Ilona Michalczyk oraz znany dziennikarz i zapalony rowerzysta Ireneusz Bieleninik. Posłanka Mirosława Nykiel, życząc wszystkim bezpiecznej jazdy, przekazała rowerzystom odbłaskowe, fluorescencyjne bransoletki. Czas oczekiwania na start umiłał zespół Stokrotki z Domu Kultury Włókniarzy.

O godz. 9.30 po tradycyjnym odliczaniu i przy dźwiękach dzwonek rowerowych peleton ruszył na trasę pierwszego etapu do Wapienicy na Stadion Lekkoatletyczny Sprint. Na półmetku rajdowcy rywalizowali w konkurencjach sprawnościowych. Występ dały Mażoretki z Wilamowic. Policjanci rozdawali apteczki i mówili o zasadach bezpiecznej jazdy.

Po odpoczynku rowerzyści ruszyli w kierunku

Błonia, gdzie przygotowano metę rajdu. Wolontariusze z Ulicy Kreatywnej zorganizowali tam gry i zabawy oraz rozdawali dyplomy najmłodszym uczestnikom rajdu. Atrakcją było Mobilne Centrum Edukacji Ekologicznej – letnie kino zasilane prądem produkowanym przez rowery. Było skracanie balonów, konkursy sprawnościowe, kręcenie liny i inne atrakcje. Fundacja Arka rozdała kolejne rowery w akcji Rower Pomaga.

Ostatnim punktem programu było nagrodzenie zwycięzców konkurencji regulaminowych. Oto oni

- najliczniejsza grupa zorganizowana – Oxford, 60 osób;
- najstarszy uczestnik rajdu – Włodzimierz Dymek, 83 lata;
- najmłodszy uczestnik rajdu jadący samodzielnie – Karol Krysta, 3 lata;
- najmłodszy uczestnik rajdu jadący niesamodzielnie – Kamil Błażyca, 7 miesięcy;
- najliczniejsza reprezentacja szkoły podstawowej – Szkoła Podstawowa nr 36 i NKP, 86 osób;
- 1 miejsce wśród szkół ponadgimnazjalnych – Zespół Szkół Technicznych i Handlowych w Bielsku-Białej im. F. Kępkę, 25 osób;

• najliczniejsza reprezentacja przedszkola – Niebieski Balonik.

Ostatnim punktem programu było losowanie nagród w loterii fantowej. Wśród uczestników rozlosowane zostały nagrody główne: trzy rowery – ufundowane przez Grupę Kęty S.A., 9 zestawów gadżetów rowerowych + zaproszenie do Pizza Margerita, 3 zestawy ufundowane przez ZIAD, w tym voucher na Kolej Linową Szyndzielnia.

– Gratulujemy wszystkim, którzy wyruszyli z nami na trasę 52. Rodzinnego Rajdu Rowerowego. To dzięki wam mogła odbyć się kolejna edycja rajdu – dziękowała prezeska Beskidzkiego Towarzystwa Cyklistów Jolanta Koźmin.

Już teraz Beskidzkie Towarzystwo Cyklistów zaprasza na edycję wiosenną – 53. Bielski Rodziny Rajd Rowerowy zaplanowano w kwietniu 2024 roku.

Warto przypomnieć, że pierwszy rajd odbył się jesienią 1996 roku. Od tego czasu, na przestrzeni 28 lat w kolejnych edycjach przeszło 97.000 rowerzystów przejechało 1.790 km, odwiedzając wszystkie miejscowości dookoła Bielska-Białej.

oprac. Jack

ONI BARDZO LUBIĄ GÓRY

W Ratuszu podczas obchodów Światowego Dnia Turystyki nagrodzono najaktywniejsze Szkolne Koła Krajoznawczo-Turystyczne; wręczono też wyróżnienia i nagrody w konkursie fotograficznym 3xB, czyli Bielsko-Biała i Beskidy w wakacyjnej odsłonie.

Trzy koła, które najliczniej uczestniczyły w górskich wycieczkach turystycznych, to:

- SKKT przy Szkole Podstawowej nr 3 im. Macierzy Szkolnej (opiekun Paweł Gorzelak),
- SKKT przy V Liceum Ogólnokształcącym (opiekun Sebastian Kuliński),
- SKKT Granit przy Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii (opiekun Łukasz Naglik).

W imieniu prezydenta Jarosława Klimaszewskiego nagrodzonym pogra-

tulowała naczelnik Wydziału Edukacji i Sportu Ewa Szymanek-Płaska.

Do pierwszej edycji konkursu fotograficznego 3xB, czyli Bielsko-Biała i Beskidy w wakacyjnej odsłonie zgłosiło się 23 uczestników, którzy nadesłali 26 prac fotograficznych. Oceniali je jurorzy Natalia Pocian, Aleksandra Olma i Paweł Sowa.

Jury postanowiło nagrodzić 6 prac w dwóch kategoriach wiekowych:

- kategoria do 18 lat: Barbara Nowak za zdjęcie *Podzamcze* – Bielsko-Biała; Karol Madejczyk za zdjęcie *Pod-*

Łąka – Lipowa i Natalia Bednaruk (zdjęcie bez tytułu) – Wilkowice;

• kategoria powyżej 18 lat: Marcela Brąblik za zdjęcie *Pozytywna energia* – Bielsko-Biała; Renata Damek-Bibańska za zdjęcie *Będzie się działo* – Bielsko-Biała i Justyna Krowiak-Czeran za zdjęcie *Letni spektakl na beskidzkim niebie* – Rzeszów.

Specjalne podziękowania otrzymał Zbigniew Poraniewski za zaangażowanie młodzieży z Zespołu Szkół Technicznych i Handlowych do aktywnego udziału w konkursie. Jack

CAFE MARIA JUŻ ZAPRASZA

Sernik z malinami według przepisu Marii Koterbskiej, Roman Frankl śpiewający razem z Iwoną Loranc przeboje naszej królowej swingu, wystawa fotografii Romana Hryciowa, a na deser koncert Urszuli Dudziak – to w pigułce obraz otwarcia Cafe Maria w Bielskim Centrum Kultury im. Marii Koterbskiej.

Bardzo miły wieczór spędzili mieszkańcy Bielska-Białej 19 września w Bielskim Centrum Kultury, kiedy oficjalnie zainaugurowano działalność kawiarni upamiętniającej życie i twórczość Marii Koterbskiej. Cafe Maria, bowiem tak od teraz nazywa się przestrzeń na piętrze BCK, została wystylizowana na lata 60. XX wieku, a nieodłącznym jej elementem jest kącik poświęcony wielkiej artystce Marii Koterbskiej. Znajdują się tam jej nagrody, pamiątki, portrety i ulubiony fotel, w którym siadywała w swoim mieszkaniu przy ulicy Sempołowskiej w Bielsku-Białej.

– To kolejny dowód wdzięczności dla pani Marii za to, że sławiła nasze miasto na całym świecie i mimo wielu, wielu propozycji nigdy nie zostawiła Bielska-Białej. Zawsze tu wracała, nawet z najdalszych zakątków kraju i świata. To sobie cenimy. Pani Maria Koterbska jest patronką tego miejsca – powiedział prezydent Jarosław Klimaszewski i zaprosił zebranych na przyszłoroczne obchody setnych urodzin artystki, podczas których przed teatrem zostanie odsłonięty pomnik Marii Koterbskiej w skali 1:1. Rzeźba została zaakceptowana przez rodzinę zmarłej artystki, a jej tworzeniem zajmuje się znana bielszczanom artystka Lidia Szwiercowa.

Wydarzenie uświetnił recital Romana Frankla, który wykonał kilka swoich ulubionych

przebojów z repertuaru mamy, w finale tworząc duet z Iwoną Loranc.

Podczas minikoncertu syn artystki wspominał swoją mamę. Przekazał również jej przepis na sernik z malinami – powstałe wg tej receptury ciasto wspólnie z prezydentem pokroili i częstowali goście. A gości było co niemiara. Na wydarzenie licznie przybyli przedstawiciele świata kultury, parlamentarzysty, radni z przewodniczącą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Dorotą Piegżik-Lyzdorczyk na czele oraz liczne grono fanów Marii Koterbskiej.

– Mama na pewno byłaby bardzo zadowolona. Szalenie doceniała Bielsko-Białą, kochała to miasto, kochała tych ludzi i była też przez nich kochana. Bo jej miłość była prawdziwa – powiedział podczas uroczystości Roman Frankl.

Od teraz kawiarnia Cafe Maria będzie otwarta dwie godziny przed i po wydarzeniach organizowanych w BCK.

Na podsumowanie wieczoru na scenie BCK wystąpiła Urszula Dudziak, pochodząca ze Straconki piosenkarka jazzowa, kompozytorka i autorka tekstów.

W dolnym holu BCK można było oglądać biało-czarne zdjęcia Bielska-Białej autorstwa Romana Hryciowa. Jack

NIE TYLKO DLA PRZYSZŁYCH WOKALISTEK I AKTORÓW

W jedenastu dzielnicowych placówkach Miejskiego Domu Kultury, od Komorowic po Mikuszowice i od Wapienicy po Lipnik, trwają zapisy na zajęcia stałe w nowym roku kulturalnym 2023/2024.

– Nasze propozycje obejmują imponującą liczbę kilkuset form stałych w postaci zajęć indywidualnych i w grupach dla uczestników w każdym wieku – mówi Małgorzata Motyka-Madej, która od czerwca br. jest już oficjalnie dyrektorką Miejskiego Domu Kultury (wcześniej była p.o.). – Z oferty zajęć stałych we wszystkich placówkach, podobnie jak w poprzednich latach, skorzysta około pięciu tysięcy bielszczan. Głównie dzieci i młodzież, ale w zajęciach uczestniczą też systematycznie dorośli, pragnący spędzić miło czas po pracy oraz seniorzy na emeryturze.

Kadra instruktorska domów kultury, złożona z fachowców poszczególnych dziedzin artystycznych i edukacyjnych, dzieli się z podopiecznymi swoją pasją, pomaga opanować podstawy warsztatu, a następnie go rozwijać, tak

aby każdy mógł spędzić przyjemnie i pożytecznie czas – niezależnie od tego, czy ma 5 lat i chodzi na balet, czy ma 65 lat... i chodzi na balety (gimnastyka dla seniorów i inne zajęcia rekreacyjne cieszą się bardzo dużym powodzeniem), uczy się podstaw gry na ukulele, tańczy w którymś z licznych zespołów (folklorystycznych, tańca towarzyskiego itd.), od wielu lat lepi z gliny lub haftuje bądź też od niedawna maluje czy raz w tygodniu uczęszcza na modelarstwo kartonowe. Obok sprawdzonych od wielu sezonów tradycyjnych form, tj. florystyka, szachy, nauka języków obcych i/lub gra na instrumentach, wprowadzane są atrakcyjne nowości, np. szermierka dla początkujących, czy idące z duchem czasów projektowanie i druk 3D.

– Zachęcam do odwiedzania naszej strony internetowej www.mdk.bielsko.pl

sko.pl i serwisów społecznościowych. Każda placówka MDK, czy to większa, jak ulokowane w centrum Dom Kultury Włóknarzy i Kubiszówka, czy te nieco mniejsze w poszczególnych dzielnicach miasta, po zupełnie kameralne, jak najmniejsza z naszych filii Świetlica MDK Biała Północ, w której od września działa nowa kierowniczka Adelina Gołębiowska, pełna świeżych pomysłów skiero-

wanych do społeczności lokalnej, posiada rozbudowaną ofertę. Warto również wybrać się tam osobiście, żeby znaleźć coś dla siebie lub swojego dziecka – rekomenduje Małgorzata Motyka-Madej. – Powoli domykamy już listy uczestników, ale chcę wyraźnie podkreślić, że w każdej placówce sytuacja jest nieco inna i najlepiej dowiedzieć się u źródła. Właśnie teraz jest najlepsza okazja, żeby z nowym rokiem szkolnym rozpocząć zupełnie nową przygodę w świecie kultury, albo postawić na kontynuację. Przystępność cenowa powoduje, że można rozwijać zainteresowania w różnych kierunkach, na różnych zajęciach. Z informacji, które otrzymuję na bieżąco od kierowników domów kultury, wynika, że wciąż otwarte są zapisy na zajęcia wokalne oraz do kilku bardzo ciekawych formacji teatralnych.